SVOBODA
Founded in 1893 in Jersey City, NJ
Published by the Ukrainian National Association

www.svoboda-news.com

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз

Рік 119, ЧИСЛО 39, П'ЯТНИЦЯ, 28 ВЕРЕСНЯ 2012 РОКУ 1893 Vol. 119, No. 39, FRIDAY, SEPTEMBER 28, 2012 $1.00

Сенат США вимагає звільнення Ю. Тимошенко

ВАШІНҐТОН. – В ніч з 21 на 22 вересня Сенат США схвалив резолюцію щодо України. Зокрема документ містить вимогу до української влади звільнити ув'язнену Юлію Тимошенко, а також говорить про необхідність застосування санкцій до осіб, причетних до судового процесу проти Ю. Тимошенко.

Ще перед прийняттям цієї резолюції її текст був оприлюднений на офіційному веб-сайті сенатора Джеймса Інгофа, який є одним з її авторів.

В резолюції підкреслюється: „Сенат США засуджує дії адміністрації Президента Віктора Януковича, спрямовані на політично мотивоване ув'язнення колишнього прем'єра Юлії Тимошенко". Водночас Сенат звертається до Державного департаменту та Організації з безпеки і співробітництва в Європі з проханням „чинити спільний багатосторонній дипломатичний тиск на Президента В. Януковича, щоб звільнити Ю. Тимошенко".

Тим часом аґентство „Інтерфакс-Україна" інформує, як Резолюція Сенату США була сприйнята офіційним Києвом: „У Міністерстві

(Закінчення на стор. 10)

Круглий стіл: доля виборів в Україні

НЮ-ЙОРК. – 15 вересня, після літньої перерви в Науковому Товаристві ім. Шевченка, в межах чергового щорічного циклу доповідей та тематичних програм для громади, відбувся круглий стіл „Україна напередодні вирішальних виборів 2012", в якому взяли участь президент НТШ-А, професор Гарвардського університету д-р Григорій Грабович, Постійний представник України в ООН у 2001-2006 роках, викладач Колюмбійського університету Посол Вале-

(Закінчення на стор. 2)

Під час круглого столу в Науковому Товаристві ім. Шевченка (зліва): Олександер Мотиль, Григорій Грабович, Валерій Кучинський, Михайло Мінаков.

Новий „мовний" закон – в оцінці гарвардського лінґвіста

З липня цього року Верховна Рада прийняла новий закон „Про засади державної мовної політики", а 8 серпня Президент України Віктор Янукович підписав цей документ. Наша редакція звернулася до відомого гарвардського славіста проф. Майкла Флаєра з проханням прокоментувати практичне значення закону і поділитися своїми прогнозами щодо впливу цього законодавчого акту на стан української мови в Українській державі. Д-р М. Флаєр є професором катедри української філології ім. Олександра Потебні і директором Українського наукового інституту Гарвардського університету. Подаємо його відповіді на запитання головного редактора „Свободи" і „The Ukrainian Weekly" Роми Гадзевич. (Переклад інтерв'ю: Володимир Діброва)

– В чому, на Вашу думку, полягає значення закону „Про засади державної мовної політики", підписаного Президентом Віктором Януковичем?

– Перш за все, я хотів би сказати, що методи, за допомогою яких розроблявся й приймався закон „Про засади державної мовної політики", виявляють серйозні засадничі вади сучасної української політики. І якщо Україна прагне жити за европейськими стандартами, як країна демократична, то вона мусить позбутися цих кричущих вад. Наприклад, парламент повинен дотримуватися певних законів і правил, і кожен з парляментаріїв мусить бути фізично присутнім у залі засідань під час голосування. А уряд не мусить мати нічого спільного з абсолютно руйнівними заходами, які призводять до гарячкового схвалення абияк зліплених законів, які потім, буцімто, вже можна буде „вдосконалювати".

А щодо самого мовного закону, то його прийняття відбувалося без відповідного громадського обговорення, і це ставить під сумнів його леґітимність. І всі ці питання мусять бути найближчим часом розглянуті Конституційним судом. Але для того, щоб зрозуміти зухвалість політичних махінацій, які супроводжували просування цього закону в парляменті, досить згадати коментар активіста „реґіональної" фракції Михайла Чечетова про те, що „ми їх (тобто проукраїнську опозицію – М.Ф.) розвели як кошенят". Отже, перш ніж міркувати про значення цього закону, слід відповісти на запитання, чи взагалі він відповідає Конституції України.

– А от обіцянки Президента щодо „поправок" до закону – тобто ідея про те, щоб передати його на розгляд робочої групи, з подальшим залученням Верховної Ради, – наскільки це узгоджується з його рішенням поставити свій підпис під текстом закону? Як Ви до цього ставитися?

–Як я вже сказав раніше, вся процедура прийняття цього закону повністю суперечить тій практиці, яка застосовується на Заході, коли схваленню будь-якого законодавчого акту мусить передувати тривала й ґрунтовна робота над кожним його пунктом. Іншими словами, що це за закон, який треба негайно виправляти? Знаючи ставлення уряду Президента Януковича до всіх аспектів політики й законодавства, неважко здогадатися, що ця „спеціяльна" робоча група буде складатися з ретельно підібраних осіб, які заздалегідь знають, якими саме деталями вони мусять заповнити всі прогалини цього закону.

Як видно з тексту закону про мови, його головна мета полягає не в захисті російської мови, а в тому, щоб абсолютно цинічно запровадити її верховенство в Україні і, водночас, підірвати статус української як єдиної державної мови.

– Чи відповідає новий закон Европейській Хартії реґіональних мов та мов меншин? Чи, взагалі, можна застосовувати її щодо російської мови в Україні?

– Сама заява про те, що за умов України можна розглядати стосунки між російською та українською мовами в категоріях Европейської Хартії реґіональних мов та мов меншин, видається мені дуже проблематичною. Метою цієї Хартії було захистити мови, що зазнають утисків з боку держави. Стан російської мови в Україні аж ніяк не підпадає під це визначення. Упродовж дуже довгого періоду історії східного слов'янства саме російська мова мала високий престиж і була для правлячих верхівок знаряддям влади. І навпаки, українська мова майже завжди зазнавала всіляких утисків з боку імперської держави.

Маючи підтримку академічних кіл імперії, які воліли бачити в українській мові лише діялект російської, центральний уряд як офіційно, так і опосередковано проводив політику, щоб українська мова не могла використовуватися у всіх сферах життя, зокрема в освіті, науці та культурі. Як ми знаємо, Валуєвський циркуляр 1863 року і Емський указ 1876 року, які були чинні на всій території Російської імперії, аж до 1905 року забороняли друкування значної частини художньої літератури українською мовою. А за часів радянської влади, особливо у сталінський пері-

(Закінчення на стор. 4)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Російська може стати другою державною

КИЇВ. — Депутат від Партії Реґіонів Олександер Черноморов 21 вересня зареєстрував у Верховній Раді законопроєкт ч. 11243 про надання російській мові статусу другої державної. Документом пропонуються зміни до закону „Про засади державної мовної політики". До цілей вже ухваленого в парляменті закону пропонується додати „створення в державі умов для надбання російською мовою, рідною для значного числа громадян України, правового положення, рівного з тим, яким користується українська мова". Закон „Про засади державної мовної політики" Верховна Рада ухвалила 3 липня. Незабаром після цього закон підписав Президент України Віктор Янукович. Водночас він також доручив спеціяльно створеній робочій групі удосконалити мовний закон. *(Радіо „Свобода")*

Л. Кравчук про законопроєкт про наклеп

КИЇВ. — Прийняття у першому читанні та широке обговорення закону, яким поновлюється кримінальна відповідальність за наклеп, має провокативний характер. Таку думку журналістам перед початком другого засідання Конституційної асамблеї 23 вересня висловив її голова, перший Президент України Леонід Кравчук. „Деякі питання виносяться на обговорення з провокативною метою. Оце одна з провокативних цілей. Я не думаю, що ті, які подають, і ті, які обговорюють та голосують, настільки недолугі, щоб вони не бачили цього", – сказав він. На переконання Л. Кравчука, цей закон жодним чином не пов'язаний з принципами демократії, свободи слова і верховенства права. Якщо його прийняти, журналістам буде дуже важко, додав перший Президент Української держави, відзначивши, що навряд чи цей документ буде прийнятий остаточно та набуде чинности. Цю точку зору підтримала радник Президента України – керівник Головного управління з питань конституційно-правової модернізації АПУ Марина Ставнійчук. „Перспективи навряд чи є у цього закону", – сказала вона. *(„Укрінформ")*

Телеканал „ТВі" сплатив борг

КИЇВ. — Телеканал „ТВі" 24 вересня сплатив Державній податковій службі борг у сумі 4,098,451 грн. У повідомленні того ж дня, опублікованому на мережі телеканалу, зазначається, що за 10 днів збору фондів на погашення боргу гроші перерахували майже 11 тис. жертводавців. „На 24 вересня ми зібрали 2,845,239.12 грн. Сьогодні надійшли гроші від Всеукраїнського об'єднання „Батьківщина", які Арсеній Яценюк пообіцяв перерахувати 21 вересня. Із цих грошей 1,253, 211.88 грн. ми заплатили податковій інспекції. Ще 746,788.12 грн. залишилося у нас на рахунку як благодійна допомога", – говориться в тексті повідомлення. Між тим, в повідомленні наголошується, що благодійний рахунок телеканалу „ТВі" залишається відкритим у зв'язку з тим, що держава не компенсувала телеканалові 6 млн. грн. через заподіяні каналові багатомільйонні збитки у зв'язку з відключенням від кабельних мереж. „Відключення нашого каналу в кабельних мережах завдали нам додатково мільйонні збитки. Тож наш благодійний рахунок залишається відкритим, і ми будемо вдячні за ваші пожертви", – наголошується в повідомленні. *(„День")*

В. Ющенко – за свободу слова

РІВНЕ. — Колишній Президент України, провідник партії „Наша Україна" Віктор Ющенко вважає неприпустимим законодавче обмеження свободи слова за умов, коли довіра до українських судів є мінімальною. Про це В. Ющенко заявив 19 вересня у Рівному. „Таке рішення (ухвалений у першому читанні Верховною Радою закон) шкідливе, бо принесе дуже багато шкоди демократичному просторові. Цей документ не відповідає европейському духові та посилить інструменти тиску на журналіста", – сказав він. В. Ющенко наголосив на тому, що свобода слова є ключовою передумовою демократії. Засуджуючи це рішення Верховної Ради, В. Ющенко закликав журналістів виступити на захист свободи слова. „Я закликаю журналістів бути монолітними у своїй реакції на цю репресивну кривду", – сказав провідник „Нашої України". *(„Газета по-українськи")*

Молилися за прославу Патріярха Йосифа

Марта Осадца

ЛЬВІВ. – 7 вересня минула 27-ма річниця з дня відходу у вічність Патріярха Української Греко-Католицької Церкви Йосифа (Сліпого). З цієї нагоди в Архикатедральному соборі св. Юра служилася поминальна Божественна Літургія за прославу цього великого Ісповідника Віри.

У Богослужінні взяли участь священослужителі собору, представники влади Львова та віряни. Проповідь, яку виголосив о. Іван Гобела, стосувалася моментів мученицького життя Патріярха, його чудесного визволення з неволі та, у зв'язку з цим, духовного піднесення українців за межами батьківщини, в західній діяспорі.

„Господь посилає народові таких людей раз на 100 років, але це також і заслуга нашого народу, його побожности і молитовности", – сказав у своїй проповіді о. І. Гобел.

По завершенні Літургії відбулася Панахида за душу Архиєрея, після якої о. І. Гобел закликав вірних частіше приходити до собору, де спочивають духовні провідники Церкви, возносити свої молитви до Господа за наших визначних архиєреїв та розповідати своїм дітям про їхні великі діла.

У храмі св. Юра.

Круглий стіл...

(Закінчення зі стор. 1)

рій Кучинський, доцент Києво-Могилянської академії, теперішній фулбрайтівський стипендіят і дослідник Центру ім. Вудро Вілсона при Кенанівському інституті Михайло Мінаков та професор Ратґерського університету (Ню-Джерзі) д-р Олександер Мотиль.

Представивши присутнім учасників „круглого столу", модератор програми д-р Г. Грабович зазначив, що його особисті оцінки передвиборної ситуації в Україні тісно пов'язані зі спостереженнями та враженнями від останніх подорожей до України. У суспільстві, особливо серед інтеліґенції, поширені настрої апатії та зневіри, що, на думку доповідача, не відповідає реальним надіям українців на майбутнє.

„Суспільство повинно перейти через нові виклики, адже нинішнє велике випробовування готує нас до перелому та оновлення", – наголосив д-р Г. Грабович. Усупереч заявам песимістів, політичний процес в Україні розвивається досить динамічно і характеризується значною активністю великої кількости громадян. Особливо помітним це буває під час демонстрацій та протестів проти контроверсійних рішень влади – таких, як внесення змін до податкового кодексу, перегляд мовного законодавства тощо. У суспільстві акумулюється енергія спротиву, і вона обов'язково виявить себе у недалекому майбутньому, – ствердив д-р Г. Грабович, цією думкою зробивши почин до подальшої дискусії.

Доцент Києво-Могилянської академії М. Мінаков назвав головні причини, завдяки яким Партія Реґіонів, швидше за все, „переможе" на парляментських виборах восени цього року. За його словами, Президент Віктор Янукович збереже контролю за Верховною Радою, а інтриґа виборів полягатиме лише в тому, чи одержить В. Янукович конституційну більшість в новій Верховній Раді, чи ні. Доповідач зробив порівняльну аналізу соціологічних опитувань, проведених в Україні від початку 2012 року. Ще навесні популярність Партії Реґіонів впала до рекордно низького рівня (10-15 відс.), і її керівництво змушене було вдатися до надзвичайних заходів, спрямованих на підвищення рівня своєї підтримки серед виборців східних та південних областей України. У цьому найважливішу ролю зіграв протягнутий через Верховну Раду закон, завдяки якому російська мова стала в цих областях де-факто офіційною.

Др. М. Мінаков охарактеризував головні риси передвиборного процесу в Україні, що має всі ознаки „фасадної, керованої демократії". Зокрема він зупинився на фактах значного погіршення ситуації зі свободою засобів масової інформації (ЗМІ). Вже зараз помітно, що опозиція має значно менше доступу до ЗМІ, а незалежна аналіза подій на загальнонаціональних телевізійних каналах відсутня.

За словами д-ра М. Мінакова, ситуація в ЗМІ все більше нагадує 2004 рік. Це скликання Верховної Ради буде ухвалювати нову версію Конституції. Від виборів залежатиме те, наскільки сильно нова Конституція втілюватиме авторитарні тенденції сучасности. І хоч чекати на демократичні зміни України від цього скликання не треба, від нього залежатиме глибина авторитарности реформованої української держави, – до такого висновку дійшов доповідач на завершення свого виступу.

„Всім зрозуміло, що Партія Реґіонів оголосить себе переможцем парляментських виборів 28 жовтня, – цим ствердженням розпочав свій виступ д-р О. Мотиль. – Всі це знали вже давно, бо ця партія ніколи не була і ніколи не буде готова віддати владу демократичним шляхом. Єдине питання стосується того, в якій мірі вона зфальсифікує висліди виборів: багато чи дуже багато", – зазначив промовець і додав, що оскільки багато українців, правдоподібно, не братиме участи у виборах, – чи то з апатії, чи з надмірно критичного ставлення до опозиції, – то рівень фальсифікацій може й не виявитися кричуще високим. Відтак Партія Реґіонів зможе проголосити, що вибори були чесними та вільними.

„Але вибори нічого не змінять, – сказав далі д-р О. Мотиль. – За останні два роки Януковичеві вдалося повністю зруйнувати гібридні, демократично-авторитарні політичні інституції і на їхнє місце поставити „султанівський" режим, в якому вся влада підлягає йому і його сім'ї. Більш докорінної руїни бути вже не може. З одного боку, ця руїна посилює авторитарні претензії султанівського режиму. З іншого боку, це руйнування створило своєрідне „дике поле", на якому нарешті буде можливе будування стабільних демократичних інституцій, позбавлених будь-яких залишків колишнього „совка". А цей момент неминучий, бо колапс султанівського режиму, який у своїй суті нестабільний і гнилий, неминучий. Тоді українське громадянське суспільство, яке є і залишиться сильним, матиме нагоду створити новий, пострадянський, постянуковичівський суспільний лад".

Посол В. Кучинський ставив питання сучасного становища в Україні у ширшому, міжнародному контексті. Світове співтовариство сподівалося, що процес інтеґрації України до европейських структур пришвидшиться, про це начебто свідчив і той факт, що свою першу міжнародну візиту В. Янукович здійснив до Брюселю. Та в подальшому невиважені потягнення України на міжнародній арені призвели до значного падіння авторитету Української держави в світі, стосунки Києва з Вашінґтоном та европейськими столицями значно погіршилися. Не склалися у В. Януковича і стосунки з московськими можновладцями, які дозволяють собі демонстративну неповагу до глави Української держави.

Великі ускладнення для українського керівництва принесли тюремні ув'язнення Юлії Тимошенко та Юрія Луценка, інших політичних супротивників. Це призвело до повної ізоляції В. Януковича в Европі. Ідея евроатлантичної інтеґрації України, приєднання до НАТО зникла з порядку денного, хоча конструктивна праця з Альянсом в окремих галузях повністю не завмерла. Брак розвитку співпраці з країнами Европи нинішня українська влада намагається якось компенсувати ініціятивами розвитку економічних контактів та отримання кредитів від країн Китаю, Індії, Японії. Але вирішальними для України залишаються внутрішньоекономічні негаразди, невдоволення населення сягає критичного рівня. У цих умовах не залишається ніякого сумніву, що результати виборів в Україні будуть значною мірою зфальсифіковані.

Цей круглий стіл засвідчив зростання зацікавлення американських українців до чергових парляментських виборів в Україні, виступи доповідачів викликали жваву дискусію та багато запитань присутніх.

Пресова група НТШ-А

ТОЧКА ЗОРУ

Українська мова вже не загине

Нижче пропонуємо нашим читачам передруковану з „Газети по-українськи" (з 12 вересня) статтю професора Національного університету „Києво-Могилянська академія" Михайла Кірсенка.

Кожен европеєць зазвичай послуговується трьома мовами, і від ступеню знання залежить, чи людина почувається зручно в сучасному світі чи замикається в ґетто меншини.

Насамперед це, безперечно, національні мови, як от французька, німецька, італійська, кастильська (еспанська), польська, українська, і теж самостійні, але менш поширені мови інших країн. По-друге, це реґіональна чи етнічна мова: в Еспанії – баскська, ґалісійська і каталонська; у Франції – бретонська, ельзаська, провансальська, флямандська і для багатьох арабська; в Німеччині – фризька, лужицька й турецька, в Італії – сардинська; у Великій Британії – ґельська та інші говірки Шотляндії, Вельсу і Корнвелу й афро-азіятські мови колишньої імперії; в Україні – болгарська на Одещині, грецька – в Приазов'ї, кримська (татарська), польська, російська, румунська – на Буковині, угорська – в Закарпатті, різні мови народів померлого Радянського Союзу. І всюди дедалі більше набуває вжитку англійська як мова міжнародного спілкування.

Щодо державної мови все насправді складніше, ніж здається. Дуже мало італійців володіє літературною мовою з тосканської говірки, а більшість воліє вживати п'ємонтський та інші діялекти. Південь Франції вживає свою (langue d'oc), а не паризьку мову (Ile de France). Лондонці (cockneys) розмовляють так, що пересічний англієць їх не завжди розуміє. Баварці не мають німецького ідеалу мови (Hochdeutsch). Кашуби і силезці в Польщі ревно плекають своєї культури. Данцям з норвежцями не заважає наявність двох різновидів їхніх мов. Ляпляндці на півночі шанують свою говірку. Фінляндія визнала мову меншини за другу державну – на відзначення внеску шведів у захист її незалежности. Албанія має принаймні два варіянти мови, а серби ніяк не можуть звикнути, що Хорватія вважає свою мову іншою.

Далеко не всі навіть освічені українці добре почуваються в літературній мові клясики на основі київсько-полтавського діялекту. Ірляндці дещо заздрять нам, бо, незважаючи на рясну державну підтримку, мало хто з них добре знає власну гарну мову: далися взнаки кількасот років колоніялізму. Дехто подає приклади кількамовних країн, але пам'ятаймо, що бельгійської чи швайцарської мови не існує. Валлони, флямандці, мешканці альпійських кантонів становлять виняток на тлі нашої спільноти.

Україна має виняткові трагедії, але спільні закономірності Европи. Тому ставмося уважно і пильно до справді небезпечної зараз спроби ворогів знищити українську самобутність, а водночас пам'ятаймо, що йдеться не про життя і смерть, а лише про швидший чи повільніший, проте неминучий поступ. Зусиль докладати необхідно, адже людська гідність виховується, а не приходить сама собою.

Та не впадаймо панічно в розпач. Критичну точку пройдено, хоча не всі це помітили. Перші рядки нашого гімну склалися за інших обставин, але відтоді Україна вже не вмерла і не згине. Прагнення марґіналізувати її обернуться проти самих апологетів людожерського етноциду, які заженуться на слизьке. Згубний „мовний" закон виявиться самовбивчим для своїх авторів, відокремить зерно від куколю і дасть нам змогу краще усвідомити свій шлях.

Шкода людей у штучно створеній окупаційній зоні на третину країни, яких на певен час відтято від цивілізації. Прикро, що це викличе русофобію і напругу міжнаціональних взаємин. Та нікому не поталанить назавжди ошукати загал; врешті-решт кара спіткає облуду. Лікарі знають, що коли незагоєна і прихована виразка труїть організм, треба гоїти рани, але спочатку виявити і видалити гній. Німці мудро сказали „Wir wissen von jedem und die Zeit haben" – „Знаємо про кожного і маємо час". Отож не журімося, українці, а гуртуймося, гартуймося і перемагаймо!

Подруга особливого призначення

Інтернет-газета „Кореспондент.net" 19 вересня вмістила, під поданим угорі заголовком, статтю незалежного російського політичного експерта Петра Бологова, у якій він спробував відповісти на запитання, чому Президента Росії Володимира Путіна вважають головним захисником ув'язненої Юлії Тимошенко, колишнього прем'єра України. Пропонуємо цей текст нашим читачам.

Австрійське видання „Der Standard" опублікувало інтерв'ю з дочкою Юлії Тимошенко Євгенією. Крім запевнень, що колишній прем'єр України стала жертвою політичних репресій, Євгенія визнала Президента Російської Федерації Володимира Путіна „одним з небагатьох людей у світі", які можуть допомогти її матері. Компліментарний тон висловлювань Є. Тимошенко цілком зрозумілий – протягом останніх років В. Путін та Ю. Тимошенко, незважаючи на всі складнощі у взаєминах між Росією та Україною, визнавалися якщо не друзями, – всі знають, що в політиці друзів бути не може, – то потенційними союзниками. Таємничість навколо контактів В. Путіна і Ю. Тимошенко дозволяла робити будь-які припущення.

В інтерв'ю для „Der Standard" Є. Тимошенко підкреслила, що для неї буде „великою честю" зустрітися з В. Путіним, для якого у неї є багато новин, що стосуються матері (до речі, раніше про допомогу у звільненні дружини В. Путіна просив і чоловік Тимошенко – Олександер). „Ми сподіваємося, що він допоможе", - заявила Є. Тимошенко..

В. Путін та Ю. Тимошенко вперше познайомилися 19 березня 2005 року під час візити російського Президента до Києва. Це був той час, коли взаємини між двома країнами вже починали складатися досить непросто через вектор зовнішньої політики, обраний українським керівництвом на чолі з Президентом Віктором Ющенком. Незважаючи на вельми недвозначну антиросійську риторику під час Помаранчевої революції у кінці 2004 року, на зустрічі з В. Путіним Ю. Тимошенко, яка тоді вперше зайняла пост прем'єра, запевнила Президента Росії, що готова підтримати російські ініціятиви у сфері економічного співробітництва.

Тоді були висунуті припущення, що зговірливість Ю. Тимошенко пояснюється її бажанням зняти всі питання, що стосуються кримінального переслідування, що вела проти неї Головна військова прокуратура Росії. Розслідування стосувалося діяльности компанії „Єдині енерґетичні системи України" (ЄЕСУ), яку Ю. Тимошенко очолювала ще у 1990-ті роки. У Росії Ю. Тимошенко звинувачували у переданні хабара офіцерам московського Міністерства оборони, і з ініціятиви Москви Інтерпол оголосив її у міжнародний розшук. А відразу після призначення Ю. Тимошенко прем'єром Генпрокурор Росії Володимир Устинов оголосив, що після приїзду до Росії вона буде негайно заарештована.

Про що домовилися з цього питання В. Путін і Ю. Тимошенко у березні 2005 року, достеменно невідомо, але коли у квітні український прем'єр знову вирушила до Москви, В. Ющенко скасував цю візиту. Вже після того, як В. Ющенко звільнив її з прем'єрського поста у вересні 2005-го, Ю. Тимошенко, не боячись, відвідала Москву, прийшла на допит у прокуратуру і дала свідчення. Наступного дня кримінальна справа проти неї була закрита. Візита була приватною.

(Закінчення на стор. 7)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Загинув прокурор Р. Шубін

ВІННИЦЯ. — Засоби масової інформації з'ясували подробиці загибелі 57-річного заступника прокурора Вінницької области Романа Шубіна. Як з'ясувалося, раніше прокурор вів низку резонансних справ. Чиновник, повертаючись з Києва на автомобілі „Honda", при під'їзді до Вінниці на великій швидкості влетів в „КамАЗ", який їхав попереду. За інформацією прокуратури, можливости вижити у нього не було. Будучи старшим слідчим з особливо важливих справ, а потім і начальником відділу, Р. Шубін вів справи про вбивство журналіста Георгія Ґонґадзе. Він допитував начальника міліцейської служби зовнішнього стеження генерала Олексія Пукача в 2003 році. Крім того, він розслідував справу про отруєння діоксином кандидата в президенти Віктора Ющенка. Кілька років тому, вже будучи начальником Головного управління з розслідування особливо важливих справ, Р. Шубін нібито попросив посаду з „меншим обсягом роботи". Останні роки він працював заступником прокурора Вінницької області, хоча сім'я залишалася в Києві. *(„Кореспондент")*

Конференція, присвячена УПА

ЛЬВІВ. — У межах відзначення 70-річчя створення Української Повстанської Армії 27-28 вересня у Львові відбудеться Міжнародна наукова конференція „Українська Повстанська Армія в контексті національно-визвольної боротьби народів Центрально-Східньої Европи". У конференції візьмуть участь науковці з України, Франції, Чехії, Словаччини, Польщі та Литви. Під час дискусії обговорюватимуть актуальні проблеми історії українського національно-визвольного руху середини XX ст. та його вплив на формування сучасної суспільно-політичної ситуації в Україні. Конференція відбудеться в приміщеннях Львівської обласної ради. Серед організаторів конференції – Львівська обласна рада, Управління з питань внутрішньої політики, преси та інформації Львівської облдержадміністрації, Інститут українознавства ім. Івана Крип'якевича, Львівського Національного Університету ім. Івана Франка, комунальне підприємство Львівської обласної ради „Доля", Центр незалежних історичних студій. Як повідомлялося, 70-річчя УПА хочуть відзначити на державному рівні. Також з нагоди ювілею на Львівщині запровадили відзнаку УПА. *(„День")*

Відкрили пам'ятник О. Довженкові

Нова Каховка. — 22 вересня Нова Каховка, що на Херсонщині, святкувала 60-річчя свого заснування. Місто побудували на місці села Ключового при спорудженні Каховської ГЕС. Видатний український кінорежисер Олександер Довженко перебував тут з перервами у 1950-1956 роках, написав кіносценарій „Поеми про море", проводив кінопроби акторів. Фільм після його смерти закінчила Юлія Солнцева. „На втілення ідеї спорудження пам'ятника пішло шість років, – каже ініціятор цієї справи, 68-літній пенсіонер Микола Марченко. – Тоді інтеліґенція міста написала звернення до міської ради з проханням виділити місце для монументу. Фонди збирали довго і тяжко. Перераховували учні й учителі, пенсіонери, підприємці. Я писав листи президентам, прем'єрам, банкірам. Часто навіть не отримував відповідей. Найдорожчим для мене був внесок учнів школи ч.1, яка носить ім'я Олександра Довженка. Щоб зібрати тисячу гривень, школярі здавали металобрух. Прості городяни перераховували по 20-50 гривень. Іноді приходили перекази з інших міст від невідомих осіб. Були перерахування з Миколаєва, Одеси, від учнів і вчителів Херсонської школи ч.4". Довженко дружив з нашим художником Юрієм Сагайдаком, часто бував у нього вдома. Після смерти О. Довженка Ю. Сагайдак хотів, щоб у місті спорудили пам'ятник митцеві. Конкурс на ескіз пам'ятника виграв місцевий скульптор Микола Рашевський, співавтором став херсонець Володимир Потребенко. Скульптуру виготовляли у Херсонській художній майстерні. Пам'ятник встановлено у міському парку відпочинку біля Дніпра. *(„Газета по-українськи")*

АМЕРИКА І СВІТ

Б. Обама виступив в ООН

НЮ-ЙОРК. — 25 вересня на 67 сесії Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй Президент Барак Обама закликав світових провідників „рішуче виступати проти насильства і екстремізму", додаючи, що світ може йти до поступу лише шляхом терпимости й свободи. Він сказав делеґатам, що „вже час позбавити впливів тих, хто навіть не вдається до насильства, але використовує ненависть до Америки або Заходу". Більшість промови зосереджувалась на темі кількатижневих насильницьких протестів, викликаних антимусульманським відео, яке виготовлено у США. Б. Обама назвав відео непродуманим і огидним, але додав, що це не виправдовує пролиття крови, включно з убивством Посла США у Лібії Криса Стівенса, який загинув в атаці на американське консульство в Бенґазі. Б. Обама заявив, що США „невтомно розшукуватимуть убивць і віддадуть їх під суд". Президент також сказав кілька рішучих слів на адресу Президента Сирії Башара аль-Асада, називаючи його уряд „режимом, який тортурує дітей і обстрілює ракетами житлові будинки". Він також остеріг Іран, кажучи, що США зроблять те, що мусять зробити, щоб унеможливити Теґранові виготовити ядерну зброю. Б. Обама додав, що все ще є „час і місце" для переговорів щодо ядерної зброї, але що „час не є необмеженим". *(„Голос Америки")*

У В. Януковича проблемні взаємини з ЕС

СТОКГОЛЬМ, Швеція. — Взаємини Президента України Віктора Януковича з керівництвом Европейського союзу можна охарактеризувати як проблемні. Про це 19 вересня заявив Міністер закордонних справ Швеції Карл Більдт. „Мені не відомий календар його поїздок, але зверніть увагу, що В. Янукович рідко буває в країнах Европейського союзу (ЕС). Я не кажу, що ми вже вийшли на цей етап (ізоляції – ред.), наразі це швидше проблемні взаємини. Зустрічей з вашим Президентом так мало через те, що (у країні – ред.) надто багато проблем", – зазначив він. Водночас К. Більдт наголосив, що керівництво ЕС не підтримує ідеї щодо ізоляції України та її громадян. „Повну ізоляцію — ні. Ми не хочемо цього. Для нас важливо, щоб тривали контакти на особистому рівні, ми хочемо, щоб українці подорожували до Европи, щоб підтримувалися економічні зв'язки. Але для розвитку взаємин нам необхідна взаємодія перших осіб і механізми інтеґрації, проте ні першого, ні другого у нас нині немає", – наголосив міністер. *(Радіо „Свобода")*

Слідами Смоленської катастрофи

ВАРШАВА, Польща. — Польська прокуратура 25 вересня офіційно підтвердила заміну тіл жертв Смоленської авіокатастрофи, яку вдалося виявити завдяки проведенню ексгумації похованих у Польщі двох загиблих в цій трагедії жінок, одна з яких – леґенда польського незалежного профспілкового руху „Солідарність" Анна Валентинович. Прокурори аналізують, яким чином сталася заміна тіл. Про це на пресконференції у Варшаві 25 вересня повідомив прес-секретар головної військової прокуратури Збіґнєв Жепа. Він відзначив, що польські слідчі вирішили провести додаткове дослідження після того, як виявили невідповідність у надісланих російською стороною документах. За його словами, проведені генетичні дослідження однозначно підтверджують, що тіла були замінені. Він також зауважив, що слідчі мають сумніви стосовно правильности поховання чотирьох з 96 жертв аварії польського урядового літака, котрий розбився 10 квітня 2010 року під російським Смоленськом, зауваживши, що у випадку тих людей також буде проведена ексгумація. Представники найбільшої опозиційної польської партії „Право і справедливість" (PiS) назвали цю справу „величезним скандалом" та заявили про намір домагатися пояснень від влади Польщі. „Ми хочемо запитати, хто вирішив забороняти відкривати труни та проводити розтини тіл в країні", – сказав на пресконференції депутат цієї партії Маріюш Блащак. *(УНІАН)*

В. Янукович – найбільш пострадянський політик

КИЇВ. – Координатор проєкту Інституту світової політики „Як позбутись пострадянськости?" Координатор проєкту Сергій Солодкий повідомив, що у списку пострадянських політиків переважають представники чинної влади. „На п'ятому місці колишній Президент Віктор Ющенко, на четвертому – депутат Сергій Ківалов, на третьому – міністер освіти Дмитро Табачник. Друге місце посів Прем'єр-міністер Микола Азаров, а перше – Президент України Віктор Янукович", – розповів С. Солодкий. Представники опозиції, зокрема Юлія Тимошенко, Віталій Кличко, Арсеній Яценюк посіли тридцяті місця в оцінюванні. Найменш пострадянським політиком експерти, серед яких відомі українські політологи, соціологи, історики, вважають провідника „Громадянської платформи", колишнього міністра оборони Анатолія Гриценка. Серед критеріїв оцінювання експерти визначили використання влади для власного збагачення та збагачення свого фінансово-промислового клану; підміну верховенства права правом телефонним та договірними взаєминами; нетолерантність у всіх її можливих проявах тощо. Оцінювання найбільш пострадянських політиків проведений, окрім України, у Молдові та Грузії за участи тамтешніх експертів. Грузинськеo цінювання очолила колишній речник, нині провідник опозиційної партії „Демократичний рух" Ніно Бурджанадзе, молдовський – колишній президент країни, провідник комуністів Владімір Воронін. *(Радіо „Свобода")*

Новий „мовний"...

(Закінчення зі стор. 1)

од, українська мова зазнала брутальної русифікації. І тільки за умов відносної стабільности, після того, як у 1991 році Україна відновила державну незалежність, її мова одержала змогу розвиватися як державна та загальнонаціональна.

З огляду на те, що російська мова завжди мала повну й необмежену підтримку держави, вважати, що може виникнути ситуація, коли українська мова загрожуватиме її існуванню, є абсолютним безглуздям.

З перспективи Европейської Хартії стосунки між цими мовами в Україні є чи не єдиним прикладом того, як мова колишнього гнобителя зараз вимагає для себе статусу поневоленої меншости – у той час, як російськомовне населення фактично не має ніяких обмежень як у приватному, так і в публічному використанні своєї мови на всій території України. Ідея про те, що російська мова знаходиться під загрозою і потребує захисту (а саме це, згідно з Хартією, і є підставою для визнання за мовою статусу мови меншини), є зухвалою, цинічною і не підкріпленою ніякими арґументами.

– З огляду на десятиліття офіційної русифікації, чи не мусив би уряд незалежної України захищати й підтримувати українську мову?

– Ясно, що так. І саме про це написано в Конституції 1996 року, яка оголошує українську єдиною державною мовою України. Вона також забезпечує права для інших мов України, але залишає за українською статус провладної, тобто мови, яка мусить вживатися у всіх органах влади, в судах та у збройних силах. В галузі освіти у різних реґіонах України дозволяється використовувати й інші мови. Фактично російськомовні школи складають більшість на сході України і нормально функціонують на заході країни. І навпаки, в деяких областях, де домінує російська мова, наприклад, на Донбасі, україномовні школи мусять з останніх сил боротися за своє виживання.

Не треба нікому доводити, що в сучасній Україні російські книжки та періодика повністю домінують над українською друкованою продукцією. Крім того, в Україні існує набагато більше російськомовних теле- та радіостанцій і кіностудій, ніж українських.

Й саме тому, що російська мова й культура фактично панують на всій території України, український уряд мусить взяти на себе завдання захищати й підтримувати українську мову, сприяти її повсякденному вжиткові і збільшувати її вплив у всіх сферах життя. І в такий спосіб захищати українську мову як єдину державну мову в країні.

– Чи Ви згідні з головою Комітету з національних меншин Організації з безпеки та співробітництва в Европі Кнутом Воллебеком, який описав ситуацію довкола нового мовного закону в Україні, як „таку, що спрямована на розкол", і як „перегинання палиці на користь російської мови"?

– Так, у цьому випадку пан Воллебек має як дипломатичний, так і лінґвістичний досвід для того, щоб робити об'єктивні висновки. Він був і Послом Норвеґії у США, і міністром закордонних справ своєї країни. Він також займав дипломатичні посади в Індії, Еспанії, Зімбабве і Коста-Ріці. Він глибоко вивчав французьку й еспанську мови, а також культури цих країн.

Варто звернути увагу на те, що у всіх опитуваннях громадської думки після відновлення незалежности мовні питання ніколи не були головною проблемою для населення України. В країні підтримувався ґарантований Конституцією статус української мови як єдиної державної, і ця мова поступово ставала своєю для дедалі більшої частини населення.

Ситуація різко змінилася у 2004 році, напередодні президентських виборів, коли мовне питання стало бойовим гаслом для Партії Реґіонів, яка намагалося притягнути на свій бік російськомовне населення. Зосередження на мовному питанні є політичним маневром, мета якого – зібрати якомога більше голосів.

– Який вплив матиме закон про мовну політику у такому вигляді, як він зараз зформульований, на майбутнє української мови і культури?

– Якщо цей закон залишиться в існуючій нині формі, і якщо Конституційний суд не скасує його, то він матиме згубний вплив на статус і на саме використання української мови в країні, особливо в деяких реґіонах, наприклад, на Донбасі, де переважає російська мова. І зрештою, всі ті хай і незначні, але все ж таки важливі здобутки, на які спромоглася українська мова, будуть відкинуті, бо новий закон знищить будь-який потяг з боку російськомовного населення в бік вивчення й опанування української. Така політика збільшить мовний та реґіональний розкол у межах України і підірве саму законність визнання української як єдиної державної мови.

– Чи не вплине прийняття цього суперечливого закону на єдність країни і, як вважають деякі оглядачі, чи не матиме воно руйнівний ефект на існування України як держави?

– Покищо думка про те, що цей мовний закон буде ударом по цілісності країни, видається занадто песимістичною. Українська мова виживала ще й не за таких умов, у більш небезпечні часи, під набагато тиранічнішою владою. Але якщо цей закон якийсь час залишатиметься в силі, то він, безумовно, буде мати згубний ефект на статус української мови як державної.

– Яким Ви, як фахівець з лінґвістики, бачите майбутнє української мови в Україні та за її межами?

– Доти, доки люди в Україні будуть свідомо користуватися українською мовою у всіх сферах життя і будуть спрямовувати свої зусилля на розвиток громадянського суспільства в Україні, ця мова не лише не згасне, але й буде розквітати. Українські письменники, кінематографісти, журналісти, художники та діячі освіти мусять і надалі використовувати українську мову і в такий спосіб розвивати культуру, яка б приваблювала дедалі більшу кількість громадян України. І така узгоджена і помітна діяльність усього українського суспільства матиме також підтримку у світі, що, в свою чергу, живитиме українську мову й культуру і за межами країни.

Але до таких обов'язків треба ставитися дуже серйозно. Підтримка української мови з боку широкого загалу буде найпотужнішим захистом від урядових махінацій, метою яких є здобуття своїх політичних вигод шляхом послаблення ролі та місця української мови.

Оновлену статистику щодо українців в США представлено в Інтернеті

Олег Воловина,
Василь Лопух

На оновленому веб-сайті Центру демографічних та соціяльно-економічних досліджень українців у США Наукового Товариства ім. Шевченка (www.inform-decisions.com/stat/) представлено нові статистичні інформації про українців в Америці.

Веб-сайт Центру містить: статистичні дані про українців в США станом на 2008 рік, які представлено у формі фіксованих та інтерактивних таблиць; загальні мапи США та кожного штату зокрема, з цифровими даними про розселення українців; новий розділ з даними Імміґраційного бюра США.

Інформації переважно базовані на попередніх переписах населення та річних обстеженнях фірми „Амерікан Комюніти Сурвей". Іміґраційна статистика подана Бюром іміґраційної статистики Департаменту національної безпеки.

Подані на веб-сайті інтеркативні таблиці дають можливість робити різні обчислення стосовно власних потреб, та кожну таблицю можна експортувати в комп'ютерну програму „Excel". У розділі інтерактивних мап і таблиць можна вибрати штат або метрополію для перегляду статистичних даних чи їх графічного представлення.

У фіксованих таблицях представлено дані про кількість українців, що мешкають у кожному штаті та метрополіях за 1990, 2000 і 2008 роки. Тут можна спостерігати, як змінюється характер розселення українців впродовж цих років. В окремих таблицях за 2008 рік містяться інформації про те, якою мовою розмовляють вдома українці. Ці дані також подано за штатами і метрополіями. Тут можна побачити реґіональну відмінність у динаміці мови спілкування в родинах.

Інтерактивні таблиці містять докладні інформації, також за штатами і метрополіями, про про вік, стать українців, про чисте чи мішане їхнє етнічне походження, виокремлено періоди іміґрації і їх статево вікову структуру. Окремо представлено іміґрантів „четвертої хвилі" і їх демографічну характеристику.

На веб-сторінці вміщено дві карти США. На одній показано кількість українців, на другій – кількість україномовних у кожному штаті. У розділі інтерактивних мап вміщено мапи усіх штатів, на яких зображено межі географічних одиниць, які називаються „SuperPUMAs", а в деяких випадках – тільки „PUMAs". „SuperPUMAs" і „PUMAs" – це географічно-статистичні „клітки", які означають, що на цій території повинно проживати населення у кількості приблизно 400 тис. для „SuperPUMAs" і 100 тис. – для „PUMAs". Залежно від щільности населення, ці „клітки" можуть охоплювати одину або декілька „кавнтіс", або одна „кавнті" може бути розділена на кілька „кліток". Цифри, вміщені на цих мапах, показують кількість українського населення саме у таких географічно-статистичних „клітках". Таким чином, в окремих випадках можна бачити, скільки і в якій саме частині штату або міста проживають українці.

У розділі іміґраційної статистики є дві таблиці: а) число леґальних іміґрантів до США, народжених в Україні, починаючи від 1992 року, за різними категоріями; б) інформація про число адоптованих громадянами США дітей-сиріт з України, за віком та статтю, починаючи з 1996 року. Леґальні іміґранти клясифікуються за такими категоріями: а) запрошені на працю; б) воз'єднання родин (діти до батьків, або батьки до дітей); в) біженці; г) ті, що виграли „зелену картку"; ґ) інші. У майбутньому цей розділ буде доповнено розширеними даними.

Офіційна статистика Бюра перепису містить багато різних інформацій про американське населення, зокрема про етнічних українців. На основі цього ми створили базу даних, що містить інформації, які були зібрані під час попередніх переписів та щорічних обстежень американського населення. У майбутньому плянуємо представити таблиці та мапи на такі теми: сімейний стан, внутрішня міграція, освіта, професія, стан трудових ресурсів, доходів, ветеранів, інвалідів і т. д.

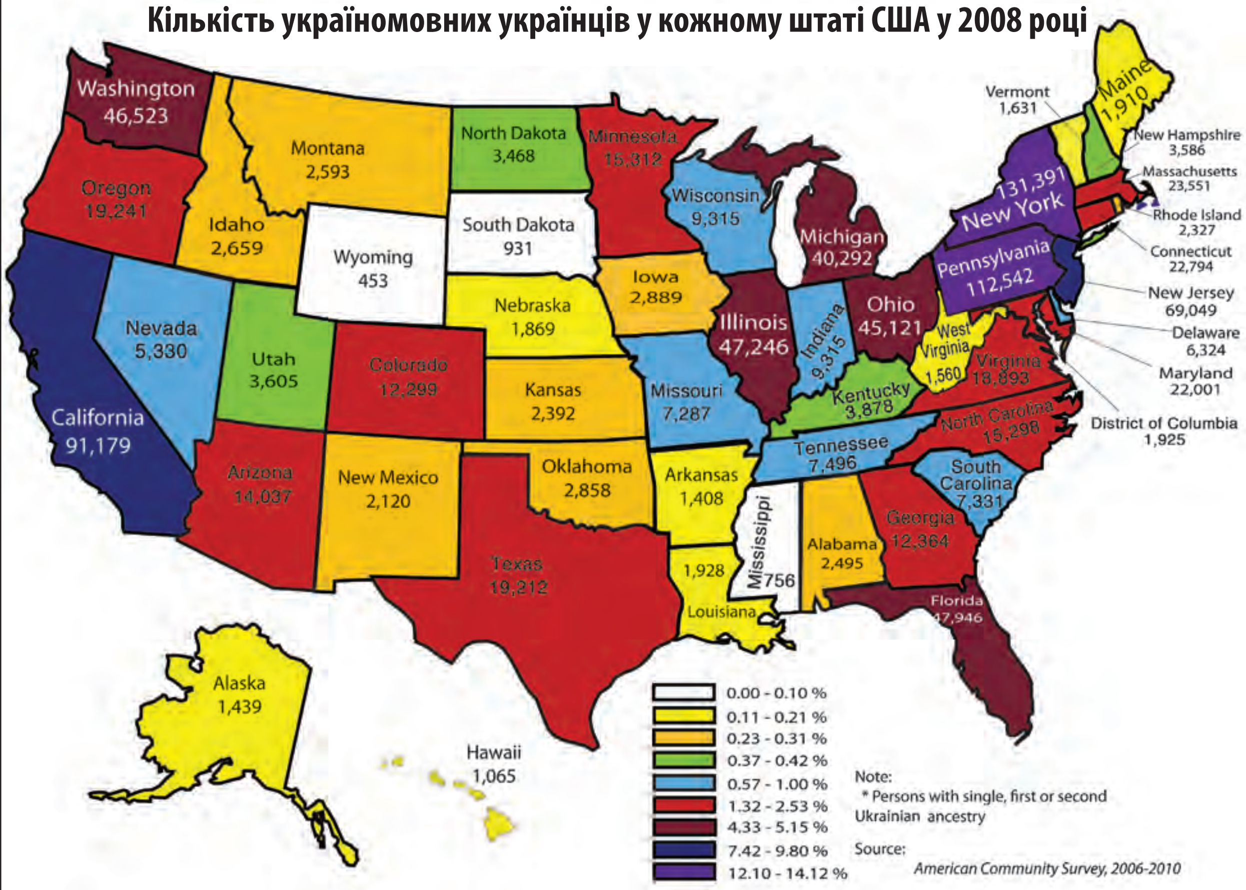
В окремому розділі плянуємо розробити детальні статистичні профілі для кожного міста, з виокремленням українського населення.

Друга база даних, що містить інформації про нерухомості та характеристики житлових умов населення, є в процесі опрацювання. У перспективі на нашій веб-сторінці ви зможете довідатися: про вартість будинків, якими володіють українці у кожному штаті та окремих містах; про рік завершення будівництва і кількість кімнат та спалень у помешканні; про розмір житлових позичок та суму їх щомісячних платежів; якою є щомісячна орендна плата для орендарів; про склад сім'ї та їх сукупний сімейний дохід, і т.д.

Також плянуємо створити третю базу даних з інформацією про родини, де один або більше членів є українського походження. Це дозволить нам здійснити ґрунтовніше вивчення змішаних шлюбів, тобто ту важливу тему, про яку мало відомо.

(Закінчення на стор. 17)

Кількість україномовних українців у кожному штаті США у 2008 році

АМЕРИКА І СВІТ

В Японії – новий провідник опозиції

ТОКІО. — З наближенням парляментських виборів у Японії 26 вересня опозиційна Ліберально-демократична партія повідомила про обрання своїм новим провідником колишнього прем'єр-міністра Сіндзо Абе, відомого своєю жорсткою позицією щодо Китаю. В ході кампанії у боротьбі за посаду голови партії С. Абе заявив, що частина японських територій перебуває під загрозою, і він зробить усе можливе, аби захистити цілісність країни. Японія неодноразово заявляла, що не має наміру поступатися в суперечці за права на острови у Східньо-Китайському морі, на які претендують також Китай і Тайвань. Ліберально-демократична партія правила у Японії понад 50 років, до 2009 року, коли на виборах до верхньої палати парляменту програла демократам. Згідно з останніми соціологічними опитуваннями, ця політична сила знову передує і може розраховувати на повернення до влади. *(Бі-Бі-Сі)*

Відкрито архіви ОУН

ЛОНДОН. — 12 вересня Стефан Романів – голова Проводу Організації Українських Націоналістів (бандерівців), Генеральний секретар Світового Конґресу Українців, Віктор Рог – головний редактор газети „Шлях Перемоги", та Генадій Іванущенко – член Вченої ради Центру досліджень визвольного руху, колишній директор сумського архіву, презентували новий історичний інтернет-ресурс – сайт Архіву ОУН в Українській Інформаційній Службі-Лондон (http://ounuis.info/). Свідчення про події і людей, які боролися за Україну, про діяльність ОУН, мають бути збережені для нових поколінь і доступними для дослідників. Це і є основне завдання новоствореного сайту матеріяли якого, можна читати іншими мовами (окрім української, ще англійською, німецькою, польською, російською, французькою, та еспанською). Відвідувачі сайту можуть ознайомитись з різними документами ОУН, Антибільшовицького Бльоку Народів, Спілки Української Молоді, УПА, книжковими виданнями, періодичною пресою. Є тут і відео, авдіо та фотогалереї. Сайт також дає можливість віртуальної мандрівки музеєм Степана Бандери в Лондоні. *(Українська Інформаційна Служба)*

ООН дбає про верховенство права

НЮ-ЙОРК. — Голови держав та урядів понад 40 країн світу прийняли 24 вересня, у рамках 67 сесії Генеральної асамблеї ООН, декларацію, яка підтверджує їхню прихильність принципові верховенства права. Усього на нараді було представлено близько 90 держав. „Ми згодні, що керувати нашими колективними діями у відповідь на проблеми і можливості, що виникають внаслідок багатьох складних політичних, соціяльних та економічних перетворень, повинне верховенство права, оскільки воно є основою дружніх і рівноправних взаємин між державами, а також основою будівництва справедливих та рівноправних суспільств", – сказано у декларації. У документі також міститься вимога до всіх держав поважати права людини, не залишати безкарними масові злочини. Генеральний секретар ООН Бан Кі-Мун, відкриваючи сесію, заявив, що всі країни повинні бути віддані рівному застосуванню законів як на національному, так і на міжнародному рівнях. „Не повинно бути вибірковости у застосуванні резолюцій, рішень та законів. Ми не можемо дозволити політичному еґоїзмові підірвати справедливість", – заявив Бан Кі-Мун. *(„Кореспондент")*

Австралія – проти одностатевих шлюбів

КАНБЕРА, Австралія. — Австралійський парлямент 19 вересня переважною більшістю голосів проголосував проти леґалізації одностатевих шлюбів. Прем'єр-міністер Австралії проголосувала проти цього законопроекту, але дозволила депутатам від своєї партії голосувати на власний розсуд. Це голосування поклало край тривалим дебатам щодо одностатевих шлюбів, під час яких один з депутатів прирівняв ґей-шлюби до сексу з тваринами. Ця заява викликала значне обурення в Австралії. *(Бі-Бі-Сі)*

Маємо чим порадіти

Сьогодні вже можемо зізнатися собі, що якийсь час, і то досить довгий, починаючи десь від самої ґорбачовської „перестройки", коли затріщала „імперія зла" і крізь ті перші щілини продиралися на Захід люди, спрагнені за свободою, в їх числі й українці, ми тут, вітаючи все більші їхні припливи, в душі трохи непокоїлися. Бо виглядало якось мовби нелогічно: там уже воля, на порозі – незалежність, а вони їдуть та їдуть. Але ще більше непокоїла їхня інакшість, і нам хотілося переробити їх на наш лад, щоб вони розмовляли нашою мовою, ходили щонеділі до церкви, брали активну участь у наших громадських організаціях. Нам було тяжко зрозуміти, що в тій „інакшості" не так самі люди завинили, як умови їхнього попереднього життя в „соціялістичному таборі", і що потрібний довший час, аби тут, у вільному світі, вони психологічно звільнилися від спадку совєтщини, прийшли до тями, відбудували себе заново і в той чи інший спосіб приєдналися до американського українства.

І врешті це сталося. Якраз у нинішньому числі ми подаємо статистику присутности „четвертої хвилі" у різних штатах США, ця присутність виразно дається відчути зі сторінок усіх американських україномовних газет, особливо ж – з публікацій нашої „Свободи", котра й нині, як і протягом усієї своєї 119-річної діяльности, залишається тісно пов'язаною з українськими громадами і родинами, намагаючись якнайповніше віддзеркалювати всі важливі грані життя американської України.

З матеріялів „Свободи" за декілька останніх років можна скласти досить чітке уявлення про маштаби заанґажування представників „четвертої хвилі" в культурне, мистецьке, освітнє, спортове життя українських громад, а також в діяльність наших випробуваних часом громадсько-політичних організацій. Підстави для втіхи дають нам нові назви хорів, ансамблів, самодіяльних театрів, нові Школи українознавства, нові відділи Союзу Українок Америки і Українського Конґресового Комітету Америки. Приємно зазначити, що діяльність усіх цих нових творчих сил висвітлюють на сторінках „Свободи" автори з „четвертої хвилі", як про це свідчать хоч би наші недавні публікації про святкування у громадах Дня Незалежности України.

Приклад, вартий особливого підкреслення, подала українська громада Джерзі-Сити, де силами „четвертої хвилі" здійснилося успішне відродження Народного Дому. Ігор Колінець, новий його голова, за неповні два роки домігся просто таки чудодійної зміни, коли кожна імпреза вражає, надовго запам'ятовуючись, і глибоким змістом, і теплою, справді родинною атмосферою. Зокрема таким був і цей недавній День Незалежности. Навіть його формальна частина в будинку міського уряду і з участю чільних урядовців хвилювала, бо в кожному виступі відчувалося щире занепокоєння проблемами сьогоднішньої України. Друга ж частина свята – урочисте прийняття у Народному Домі – дала підставу стверджувати, що українці з „четвертої хвилі" виказують творчу спроможність зберігати і далі розвивати всі найкращі здобутки попередніх українських „хвиль".

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Газета заснована у 1893 році **Видає Український Народний Союз**

Головний редактор: Рома Гадзевич
Редактори: Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто

FOUNDED IN 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by
the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

☎ (973) 292-9800 **E-mail:** svoboda@svoboda-news.com
Fax (973) 644-9510 **Website**: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to:
Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Передплата: $65.00 на рік, $40.00 на півроку.
Для членів УНСоюзу – $55.00 на рік, $35.00 на півроку.

Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda".
Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ"		
Адміністрація	Володимир Гончарик	☎ (973) 292-9800 x 3041 **E-mail**: admin@svoboda-news.com
Оголошення	Володимир Гончарик	☎ (973) 292-9800 x 3040 **Fax** (973) 644-9510 **E-mail** adukr@optonline.net
Передплата	Марійка Пенджола	☎ (973) 292-9800 x 3042 **E-mail** subscription@svoboda-news.com

ІСТОРІЯ

Переклад Святого Письма – праця особлива

До 50-ліття появи Біблії перекладу Митрополита Іларіона (проф. Івана Огієнка)

Степан Ярмусь, протопресвітер

Слово Боже, Біблія, дане людству Господом Богом у мові єврейській, згодом, з повеління фараона Птоломея, перекладена на мову грецьку. В науці цей переклад відомий як „Септуанґінта" – переклад 70 осіб, бо до цього завдання Птоломей покликав 72 вчених євреїв і греків.

Може, це тому, щоб їхній переклад був достовірніший і точніший під всяким оглядом. Вони працювали над своїм завданням в Александрії в IV ст. до народження Ісуса Христа. Пізніше з єврейської і грецької мов переклали Біблію на інші мови. В нас відомі переклади Біблії зі старогрецької мови.

Переклади з однієї мови на іншу бувають дуже складні, а то й зовсім неможливі. Труднощі бувають і в перекладах Святого Письма. Про це говорять науковці.

Світової слави грецький науковець, професор соціології, письменник (книжки його перекладені на 13 інших мов) Кіріякос Маркідес роздумує над біблійним висловом: „І сказав Бог: Сотворімо людину за образом Нашим, за подобою Нашою, і нехай панує над морською рибою, і над повітряним птаством, і над худобою, і над усією землею, і над усім плазуючим, що плазує по землі" (Буття 1:26).

І тут уже справа перекладу: у нашому перекладі – „нехай панує". В більшості перекладів – „нехай домінує", „нехай володарює", „нехай господствує" і т. ін. На думку К. Маркідеса, це повинно означати – „оброблення й охорона". І він же в своїй праці „Inner River" („Внутрішня Ріка") веде обговорення цієї справи під знаком „Meanings are lost in translations" („Значення губиться в перекладах"), тобто в хибних перекладах.

Недотягнення в перекладах бувають різного значення. Наприклад, грецьких науковців турбує євангельський вислів про Ангела, який був посланий до Ісуса Христа, коли Він переживав муки перед розп'яттям і смертю. В нас цей момент відомий, як моління Христа за чашу, коли то „Ангел з неба з'явився до Нього і додавав Йому сили" (Лк.22:43). Але в грецькій мові подано невиразно, що саме чинив Ангел? Підкріпляв Господа, охороняв Його, полегшував Його терпіння? Чи просто своїм виглядом представив Йому реальність іншого світу? Тоді Ісус встав і Сам пішов назустріч тим, що шукали Його.

Ще пригадується знаменний випадок. 1962 року, закінчивши студії в Колегії св. Андрея в Вініпезі, я повертався назад в Англію. Під час прощання з Митрополитом Іларіоном він просив мене зайти в Лондоні до Британського Біблійного Товариства і запитати, що діється з виданням Біблії його перекладу. Там мені сказали, що перші примірники цієї Біблії вже в дорозі до Митрополита Іларіона.

Це було в травні 1962 року. В листопаді того ж року я переселився з Англії в Канаду і став до праці в канцелярії Консисторії УПЦеркви в Канаді. Тут моїм другом став виходець з Волині, баптистський проповідник Михайло Подворняк, близький співробітник Митрополита Іларіона в справах друкарства. М. Подворняк оповідав мені, що він був у канцелярії Митрополита, коли поштар приніс перші примірники Біблії його перекладу. Владика Іларіон взяв у руки перший примірник Біблії, ходив з ним по своїй світлиці, перегортав сторінки, а тоді сказав: „А тепер треба починати працю над новим перекладом". Тобто, свого перекладу він не вважав остаточним.

Тепер можна думати, що переклад Біблії, здійснений Митрополитом Іларіоном, – це здобуток української мови XX ст., і що настає час на перегляд його і пристосуванням до вимог і потреб XXI ст. Але до того перегляду повинна стати не одна особа, хоч якою авторитетною вона не була б. Це повинно бути завдан-

(Закінчення на стор. 11)

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Який хрест несеш ти, Україно?

У Світильні Утрені на Воздвиження співається:

„Хрест – охорона всієї вселенної,
хрест – окраса Церкви,
хрест – володарів сила,
хрест – вірних опора,
хрест – ангелів слава
і демонів поразка".

Тобто найкращими епітетами в усіх Богослужбових текстах оспівано хрест Христа, на якому звершилася тайна спасіння людського роду. Образно кажучи, його несе кожен християнин і кожне подружжя, кожна сім'я і родина, кожне село і місто, кожна нація і держава та й увесь світ.

А який хрест несеш ти, Україно? Вже понад тисячу років тому, хрестившись у водах Дніпра, ти ступила на спасенну дорогу за Христом – дорогу любови, правди, справедливости і світла.

Не маємо права бути байдужими і пасивними. Як християни ми покликані змінити світ. Та, на превеликий жаль, велике живе Боже діло в світі – діло відродження, переображення і спасення людства – ми спотворили і перетворили на „релігію" як культ поклоніння Божій силі, що діє через святі тайни, забувши, що Богові потрібне єдине поклоніння – „в дусі й істині". „В дусі" – це благоговійно визнавати і вчитися глибоко в душі і серці відчувати й переживати існування і всюдиприсутність Бога. „В істині" – тобто в усьому, навіть у найменших дрібницях свого життя, говорити істину і викривати зло. Нас вчили і вчать сповняти обряди, але на першому місці – все-таки фінансове наповнення. Якось можуть же протестантські конфесії навіть в особі своїх єпископів виходити з живим Божим словом до людей і безплатно дарувати людям свою пресу. А ми – обряди, традиції, фінансове наповнення.

Так, Богу не потрібні ні наші храми, ні каплиці, ні хрести, ні статуї, ні молебні. Все це потрібно тільки нам як засоби, завдяки яким ми мали б стати істинними християнами, а ми їх перетворили на об'єкти для поклоніння. Хіба можемо свідчити своїм життям, що ми стали „новим вином, влитим у нові посудини", „світлом для світу" і „сіллю для землі"? Думаю, дивлячись на нашу побожність, апостол Павло назвав би нас такими, що „мають бо вид побожности, сили ж її зреклися". Бо власне „за останніх днів, – як каже той же апостол, – люди будуть самолюби, грошолюби, зарозумілі, горді, наклепники, батькам непокірні, невдячні, безбожні, без любови, непримирливі, осудливі, розбещені, жорстокі, недобролюбні, зрадники, нахабні, бундючні, більше розкошолюбні, ніж боголюбні".

А сьогодні з тривогою і страхом запитуємо: „Куди тебе ведуть, Україно? Невже ти не була ще на Голготі? Скільки ще страждань і терпінь ти мусиш зазнати, щоб нарешті очиститися й постати радісною і щасливою? Твоя доля в руках твого народу та його поводирів. Якщо вони будуть іти за Спасителем зі своїм хрестом, тобто жити у вірі, надії, любові, терпінні, чесності і справедливості, то обов'язково досягнуть своєї мети". Амінь.

Протоєрей **Михайло Мельник**
село Старі Кривотули
Івано-Франківська область

Подруга особливого...

(Закінчення зі стор. 3)

Тоді були висунуті припущення, що зговірливість Ю. Тимошенко пояснюється її бажанням невтралізувати всі питання, що стосуються кримінального переслідування, яке велося проти неї Головною військовою прокуратурою Росії.

Деякі українські автори припустили, що у 2005 році В. Путін елементарно взяв Ю. Тимошенко на гачок. У свій час набула поширення історія про те, що Ю. Тимошенко потрапила в поле зору Федеральної служби безпеки (ФСБ) у липні 1995 року, коли і чоловіком Олександром нібито була затримана на московському летовищі „Внуково" за контрабанду 100 тис. дол. Тоді подружжя, після вилучення грошей і складання протоколу, відпустили, але окрему справу на неї запровадили і своєю увагою не оминали. Видання „DailyUA" пише, що у жовтні 2004 року Службі безпеки України вдалося отримати довідку від ФСБ про діяльність Ю. Тимошенко, підготовану спеціяльно для В.Путіна. У тій довідці, крім солідного досьє на Ю.Тимошенко, зокрема сказано, що майбутній прем'єр України „протягом ряду років перебуває в активній розробці з боку російських правоохоронних органів".

Від кінця 2005-го до кінця 2007 року Ю. Тимошенко перебувала в опозиції до В. Ющенка та урядів Юрія Єханурова і Віктора Януковича. Вже у цій ролі вона спростувала повідомлення про те, що кримінальні справи проти неї, порушені Росією, закриті. Взагалі на той момент, якщо судити з її риторики, Ю.Тимошенко стала найбільш патріотично налаштованим політиком України. При цьому вона робила колосальні зусилля, щоб розхитати позиції Ю. Ющенка, який на свій лад теж був патріотом. Але вести Україну на Захід йому більшою мірою заважали не „регіонали", а саме Ю.Тимошенко, яка грала таким чином на боці Росії цілих два роки.

Знову зайнявши пост прем'єра у грудні 2007 року, Ю. Тимошенко, замість того, щоб спільно з В. Ющенком спрямувати країну до Европейського союзу, вступила з Президентом В. Ющенком, який до того часу вже неабияк попсував свій авторитет, у жорстку конфронтацію. Очевидно, відчула, що у 2010 році на президентських виборах у неї буде реальний шанс поборотися за найвищу посаду в державі. Але, щоб на рівних конкурувати з В. Януковичем та його спонзорами, їй потрібні були солідні фінансові ґарантії. А їх завжди може надати Росія, отримавши щось натомість.

„Момент істини" для наших героїв настав на початку 2009 року, коли Ю.Тимошенко і В. Путін перебували в однаковому статусі – очолювали уряди своїх країн.

Навколо газових контрактів, за які Ю.Тимошенко пізніше отримала свій тюремний термін, – їй було поставлено у провину заподіяння державі збитків на мільярди долярів, – написано вже стільки, що можна складати хрестоматію. Факти ж такі: Росія отримала виключно вигідні для себе домовлености, а Україна досі змушена платити за паливо за загальноевропейським цінами, чого раніше ніколи не робила.

У січні 2009 року склався тандем Путін-Тимошенко, який продовжував успішно працювати аж до президентських виборів в Україні у 2010 році.

У листопаді 2009 року Ю.Тимошенко та В. Путін у черговий раз зустрічалися у Криму. Всі звернули увагу, що переговори відбувалися у більш ніж дружній атмосфері: російський прем'єр жартував про Михайла Саакашвілі та В.Ющенка, якому варто було побоюватися за свою краватку, а Ю. Тимошенко у відповідь весело сміялася. Оточення українського Президента впало в лють від такої „непатріотичної" поведінки прем'єра, а сам В. Ющенко вважав себе приниженим разом з усією країною.

Й ось у 2010 році Ю. Тимошенко програла президентські вибори, після чого втратила прем'єрський пост, а потім проти неї порушили кримінальну справу. Підтримка Ю. Тимошенко з Росії у цей момент фактично зійшла нанівець. Згодом сайт „WikiLeaks" опублікував листування агентів американської аналітичної компанії „Stratfor", з якого випливало, що В. Путін завжди хотів мати противагу В. Януковичеві і плянував, що цією противагою буде Ю.Тимошенко. Проте такий стан речей не влаштовував тодішнього Президента Росії Дмитра Медведєва, який не міг терпіти Ю. Тимошенко, оскільки остання його іґнорувала і воліла спілкуватися виключно з В. Путіним. Д. Медведев нібито переконав В. Путіна зробити вибір на користь В. Януковича, і коли в кінці 2009 року той з приватною візитою прибув до Москви, йому було сказано, що Кремль готовий відмовитися від підтримки Ю.Тимошенко, якщо він погодиться на список російських вимог. „Янукович повністю погодився", – стверджувалося в оприлюдненому „WikiLeaks" листуванні.

Ця історія, враховуючи наступне схвалення Харківських угод (вимога продовжити оренду баз Чорноморської фльоти РФ у Криму містилася у списку, представленому В. Януковичеві), цілком подібна до правди – якщо не рахувати того, що Д. Медведев зміг у чомусь переконати В. Путіна. Швидше, В. Путін, який уже не раз переконувався, що Ю.Тимошенко дуже часто змінює позицію залежно від нагальних потреб, сам не побажав бачити настільки непослідовного, але водночас гнучкого і хитрого політика на чолі України.

Після того, як у жовтні 2011 року Ю. Тимошенко опинилася за ґратами, В. Путін заявив, що здивований „таким суворим вироком" і що він „не дуже розуміє, за що їй дали ці сім років" і додав, що Ю. Тимошенко для нього особисто „не друг і не родич". Також В. Путін, як пізніше і Міністерство закордонних справ Росії, звернув увагу української сторони на те, що газові контракти були „підписані у повній відповідності з законами Росії, законами України та міжнародними правилами і нормами".

Вже у 2012 році В.Путін, обраний до того часу президентом на третю каденцію, заявив, що В. Тимошенко, відіслана з колонії до клініки у зв'язку з загостренням міжхребцевої грижі, може проходити лікування в Росії, якщо українська влада дасть такий дозвіл. Пізніше у пресі з'явилася інформація, що основною умовою Кремля для зміни домовленостей щодо газу, до чого прагне офіційний Київ, є перегляд вироку для Ю. Тимошенко. На тлі всього цього може скластися враження, що В. Путін, зайнявши президентський пост, вирішив знову переглянути свої українські вподобання. І це цілком імовірно, але справа тут, звісно, не в любові до Ю. Тимошенко. Якщо вона і потрібна Кремлеві, то лише в тому сенсі, про який свідчать документи „Stratfor": апетити команди В. Януковича будуть зростати, і їх треба чимось (або кимось) стримувати. Водночас складно заперечувати, що ділова, обачлива та енергійна Ю.Тимошенко за духом В. Путінові набагато ближча, ніж дещо непоbooворoткий В. Янукович, який має дві судимості.

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Відбулися загальні збори 42-го Відділу УНСоюзу

ПАСЕЙК, Нью-Джерзі. – 9 серпня при Українській централі відбулися загальні збори 42-го Відділу ім. Тараса Шевченка Українського Народного Союзу. Відкрив збори тимчасовий секретар відділу Юрій Симчик. Голова Контрольної комісії Стефан Журавський головував на зборах.

Протягом останніх декількох років 42-ий Відділ став менш активний, не проводив засідань або річних зборів. Новообрана управа має надію, що зможе мобілізувати членів відділу, залучити нових членів і стати активнішими у своїй громаді. Мета – до наступного року стати взірцевим відділом в Українському Народному Союзі.

У нову управу відділу обрані: голова – С. Журавський, секретар – Ю. Симчик. Контрольна комісія: голова – Василь Гаргай, члени – Стефан Косцьолек, Осип Васильків.

Юрій Симчик

Учасники зборів (сидять зліва): Марійка Кулик, МеріДілоґан, Юліяна Романів; (стоять зліва): Стефан Журавський, Юрій Симчик, Василь Гаргай, Осип Васильків.

НОВІ ЧЛЕНИ УНС

Ґабрієла і Лукаш Куфелі, діти Андреї і Тараса Куфелів з Ріджфілду, Конектикат, – нові члени 777-го Відділу УНСоюзу. Своїх внуків забезпечили бабуся Евгенія і дідусь Юрко Куфелі.

Андрій і Кейтлин Шеї, діти Андреї та Джонатана Шеїв з Ріджфілду, у Конектикат, – нові члени 777-го Відділу УНСоюзу. Своїх внуків забезпечили бабуся Евгенія і дідусь Юрко Куфелі.

Ендавмент-фондом активно підтримаємо Могилянку

Марта Фаріон

Рішенням Ради директорів Києво-Могилянської Фундації Америки започатковано Ендавмент-фонд для підтримки Національного університету „Києво-Могилянська академія“. Згідно з умовами програми Фонду, внески жертводавців залишаються в США у Фонді, заснованому в „Chicago Community Trust“, а річний дохід від цих внесків і пожертв буде пересилатись до Національного університету „Києво-Могилянська академія“ і буде використаний згідно з призначенням самого донора.

Програма в „Chicago Community Trust“ є запорукою фінансової безпеки та максимального річного доходу від наданих пожертв. Всі пожертви можна буде відрахувати від податків, згідно з законом США.

„Chicago Community Trust“ – некомерційна організація, створена 1915 року, яка має нині активи вартістю в майже 1.6 млрд. дол. З її допомогою чикаґські громадські та доброчинні організації можуть об'єднувати свої ендавменти, що, у свою чергу, дає їм змогу користуватись перевагами ефективних інвестиційних стратегій і знизити ризики.

Окрім управління фондами, „Chicago Community Trust“ також надає можливість Києво-Могилянській Фундації пропонувати своїм донорам різні фінансові програми, наприклад, отримання виплати домовленої суми на час життя донора, а також спадковий фонд довір'я. Оскільки „Chicago Community Trust“ є некомерційною організацією, то інвестиційні та адміністративні витрати є дуже низькими. Переваги професійного управління та звітування також є важливим чинником нової програми.

Незважаючи на складні політичні проблеми, які стоять перед Україною, Національний університет „Києво-Могилянська академія“ від часу свого відродження у 1991 році має багато досягнень. Вишкіл студентів та праця викладачів організовані на високому рівні, а випускники академії високо цінуються і в Україні, і за кордоном. Багато з них посідає високі позиції у підприємництві, займають важливі посади в уряді, мають високий авторитет серед учених і є творцями громадянського суспільства в Україні.

Одною з причин успіху університету є його освітня філософія. Вступ до університету базується на об'єктивному оцінюванні вступних іспитів. Головний принцип освіти побудований на тому, щоб навчити студентів думати і створити умови для їх інтелектуального, духовного, культурного та етичного розвитку. Програми університету базуються на міжнародних стандартах. Крім того, Києво-Могилянська академія послідовно виступає за впровадження освітніх реформ в Україні.

Славна Могилянка розвивалася в неспокійному політичному середовищі. Статус національного університету їй було надано у 1994 році, і це дає їй можливість бути одним з ключових гравців у сфері реформ вищої освіти України. Цей статус також передбачає надання академії базового державного фінансування, однак, навіть коли держава дотримується його, воно є набагато нижчим, ніж реальні фінансові потреби університету.

Додаткове фінансування від жертводавців має вирішальне значення для того, щоб Києво-Могилянська академія могла й надалі йти шляхом розвитку і вдосконалення. Доброчинні внески потрібні для стипендій, щоб усі обдаровані студенти, незалежно від їх фінансових можливостей, могли здобути освіту.

Доброчинні внески також потрібні для ґрантів викладачам, для залучення найкращих професорів і викладачів та сприяння у їхній навчальній і виховній праці.

Почесний президент Національного університету „Києво-Могилянська академія“ В'ячеслав Брюховецький.

Доброчинні внески потрібні для розвитку бібліотечних ресурсів, зокрема залучення електронних ресурсів з усього світу. Доброчинні внески потрібні для реставрування та утримання в належному стані історичних будинків, які століттями належали Києво-Могилянській академії.

Врешті-решт, пожертви постійно потрібні, щоб дати змогу університетові впроваджувати в життя нові почини, а також реаґувати на зміни в Україні та на міжнародній арені.

Програма Ендавмент-фонду Києво-Могилянської Фундації є новим етапом розвитку і університету, і фундації. Національний університет „Києво-Могилянська академія“ має можливість стати одним з провідних університетів світу та найкращим університетом України. Але щоб досягнути цього, він повинен збудувати міцну фінансову базу для забезпечення незалежности та дальшого розвитку.

У великих університетах світу досягнення фінансової стабільности забрало багато часу, але вони досягли її завдяки пожертвам жертводавців, які розуміли важливість освіти для майбутнього нації. Києво-Могилянській академії потрібен Ендавмент-фонд, щоб бути незалежним від політичного втручання, і щоб досягнути найвищого рівня наукових та освітніх програм.

Національний університет „Києво-Могилянська академія“ і Києво-Могилянська Фундація запрошують жертводавців стати партнерами в цій спільній справі. Україна потребує Києво-Могилянську академію, а Києво-Могилянська академія потребує підтримки людей, які дбають про майбутнє України.

За додатковою інформацією просимо звертатися до Києво-Могилянської Фундації за телефоном 773-490-9797 чи електронною адресою mail@kmfoundation.com.

Чикаґо

Марта Фаріон – президент Києво-Могилянської Фундації Америки.

СБУ зобов'язана надати доступ до своїх архівів

Експерти назвали важливим прецедентом те, що 29 серпня Окружний адміністративний суд Києва зафіксував мирову угоду, згідно з якою Архів Служби безпеки України надав доступ, а до 1 грудня цього року зобов'язався оцифрувати справи на командира „Поліської січі“ Тараса Боровця–„Бульбу“ та провідного ідеолога Організації Українських Націоналістів Петра Федуна – „Полтаву“.

У листопаді минулого року громадський активіст Тарас Шамайда звернувся до Галузевого державного архіву Служби безпеки України з проханням надати можливість ознайомитися в читальній залі архіву з оперативно-розшуковими справами на дві названі вище історичні постаті.

Відповідь керівників архіву не забарилася: вони відмовили, посилаючись на „наявність конфіденційної інформації“. Але ще в 2011 році під редакцією проф. Володимира Сергійчука вийшла друком, на основі архівних справ, які зберігаються в архівах СБУ, книга „Тарас Бульба-Боровець. Документи. Статті. Листи“, де були представлені копії документів з даних справ.

„Враховуючи ґарантовану Конституцією України рівність прав, я подав позов до Окружного адміністративного суду міста Києва з проханням визнати дії Архіву Служби безпеки України протиправними та зобов'язати надати мені можливість ознайомитися в читальній залі з цими документами“, – розповів Т. Шамайда.

Захищав інтереси дослідника юрист, керівник правових проєктів Інституту масової інформації Роман Головенко в рамках проєкту, що здійснюється Центром досліджень визвольного руху. Під час судових слухань архів СБУ листом повідомив Т. Шамайду про можливість ознайомитися з частиною архівних матеріялів в читальній залі. Хоча скопіювати матеріяли не було можливим, архів задовольнив наступне прохання і частково надав електронні копії вказаних справ.

Разом з тим архів СБУ запропонував підписати мирову угоду про вреґулювання спірних правних взаємин, яка 29 серпня, під час судового засідання була підписана сторонами. У ній зокрема зазначається, що „Головний державний архів СБУ зобов'язується завершити опрацювання решти документів зі згаданих справ та розмістити їх електронні копії в читальній залі до 1 грудня 2012 року з метою надання доступу заявникові“.

Юрист Р. Головенко розповів: „В ухвалі суду зафіксовано умови мирової угоди, тож архів надав доступ до фотокопій більшости матеріялів цих архівних справ. Щодо решти – зобов'язався оцифрувати“.

Через те, що нині архіви під надуманими приводами намагаються обмежити доступ до матеріялів справ, громадянам важко отримати інформацію про репресованих родичів чи ознайомитися з первинними архівними матеріялами щодо відомих постатей українського минулого.

„Проте сьогоднішній прецедент означає, що відстоювати свої права можливо, варто лише не складати руки і йти до кінця. Навіть якщо вам відмовили в доступі до архівної інформації, наполягайте на своїй правоті, якщо необхідно — звертайтеся до суду“, — підкреслив експерт Центру досліджень визвольного руху (ЦДВР) Ігор Кулик.

Голова вченої ради ЦДВР Володимир В'ятрович, який у 2008-2010 роках відкрив доступ до архівів КҐБ, зазначив: „Це наш перший судовий позов з вимогою надати доступ до матеріялів на учасників визвольного руху, і перша перемога. Саме такими маленькими перемогами громадяни можуть переламати ситуацію і змінити практику діяльности архівів, скерувавши її в законодавче русло. Адже закон забороняє ховати історичні документи, особливо ті, де є інформація про порушення прав та свобод людини“.

Нагадаємо, що навесні цього року Центр досліджень визвольного руху в рамках проєкту „Доступ до архівів як право на суспільну пам'ять“ за підтримки Міжнародного фонду „Відродження“ видав посібник для тих, хто шукає інформацію в архівах радянської доби (В. В'ятрович, І. Кулик, В. Лошак, А. Шпак. „Право на правду. Порадник з доступу до архівів“), який можна отримати безкоштовно або взяти з сайту www.cdvr.org.ua.

Прес-центр Центру досліджень визвольного руху

Українці боронять Ізраїль

Світлана Глаз

ЄРУСАЛИМ. – У війську Ізраїля служить 27 українців. Один з них – Руслан Гололобов з Мелітополя. Він служить в бойовому підрозділі „Гіваті“, у якому не передбачено частих побачень з близькими, хоча всі вояки одержують кілька днів перепочинку раз на місяць.

Р. Гололобов приїхав до Ізраїлю вісім років тому, закінчив школу, активно займався бальними танцями, має звання чемпіона країни, був учасником змагань за Чашу світу з бальних танців. Службу розпочав чотири місяці тому, а загалом буде у війську три роки. За цей час вже, мабуть, буде пізно повертатися до танців, тому він навчається на курсах фельдшерів, після армії спробує вступити до однієї з вищих медичних шкіл країни.

Про Україну вояк говорить: „Я народився і виріс в Україні. Там живуть мої родичі, з якими я, на жаль, не часто бачуся. Україна для мене – це мова Тараса Шевченка, пісні, рідний Мелітопіль, де живуть мої колишні однокласники. Минулого року я був в Україні на змаганнях“.

У війську Ізраїля служить майже 5,000 вояків, які мають офіційний статус „солдати-одинаки“. Це означає, що вони приїхали до країни і живуть самі або є корінними ізраїльтянами, які з тих чи інших причин втратили зв'язки з рідними. На час їх служби держава частково взяла на себе витрати з забезпечення житлом, одягом. Щомісяця вони одержують військову платню. Однак, яку б допомогу не одержували юнаки і дівчата, вони потребують домашнього затишку. Саме з цією метою кілька років тому підполковник десантних військ Цвіка Леві створив центр допомоги солдатам-одинакам, куди вони можуть звернутися як за матеріяльною допомогою, так і за порадою, або просто відпочити під час відпустки. Серед таких одинаків є й українці.

Руслан Гололобов з Мелітополя служить в бойовому підрозділі „Гіваті“.

В одному з інтерв'ю Ц. Леві розповів про українського хлопця Сергія Селюка, який служив в бойовому підрозділі „Гіваті“ і загинув, коли рятував свого товариша під час бою у Другій ліванській війні. Його батько – старшина українського війська.

Після закінчення служби доля солдатів-одинаків складається по різному: одні залишаються в Ізраїлі, навчаються, працюють, створюють сім'ї і стають повноправними громадянами країни. Інші повертаються додому і влаштовуються там.

Сенат США...

(Закінчення зі стор. 1)

закордонних справ України вважають недоцільним коментувати резолюцію, враховуючи спосіб, у який відбувся її розгляд, і декларативний, не обов'язковий характер документу... Якими мотивавими керувалися автори резолюції щодо Юлії Тимошенко, які за всяку ціну намагалися обійти протести інших сенаторів з приводу резолюції, і з цією метою поспішно вносили в неї редакційні правки, також пропонували Сенатові прийняти її „з голосу“, як вже нібито новий докумемнт, після 3-ої години ночі, за кілька хвилин до закриття сесії Конґресу, коли в залі були присутні менше пів десятка діючих членів верхньої палати американського парляменту?“.

Також у цьому реаґуванні на важливу подію пресслужба Міністерстваа закордонних справ України дозволила собі стверджувати, нібито Резолюція Сенату не має жодних фактичних підстав, а виникла тільки з однієї причини: „Друзі команди Тимошенко зробили все для того, щоб закинути в український інформаційний простір черговий зфальсифікований привід для гучних безпідставних дискусій і дискредитації майбутніх парляментских виборів. Ці зусилля суперечать національним інтересам України і приречені на провал“.

Натомість колишній Посол України у США Юрій Щербак, коментуючи Резолюцію Сенату США щодо України, назвав її „дуже поважним застереженням“, після якого, якщо „реґіональна“ влада не зважить на цю справедливу критику, можуть мати місце ще ефективніші засоби тиску на Президента В. Януковича і його оточення.

Як свідчить свіжий звіт „Freedom House“ „Свобода мережі-2012. Світова оцінка інтернет- та цифрових медія“, близькі парляментські вибори в Україні дискредитує саме влада. Бо хоч Україна, згідно з цим звітом, отримала найкращі оцінки зі свободи інтернету та інтернетних видань, вона, водночас з Білоруссю, Багрейном, Китаєм, Кубою, Єгиптом, Росією, Сирією, Савдійською Арабією та Венесуелею, увійшла до групи країн, де наближені до урядів проплачені коментатори маніпулюють суспільною думкою та спрямовують дискусії у потрібне владі русло. (*„Українська правда“, „Кореспондент“, „Тиждень.уа“*)

На Полтавщині відбувся табір „Коловрат“

1 липня у „Свободі“ було вміщено повідомлення про намагання влади заборонити проведення в Сумах молодіжного табору „Коловрат“, який мав українське патріотичне спрямування. Табір усе ж відбувся, про що написала до „Свободи“ Українська інформаційна служба.

КОВАЛІВКА, Полтавська область. – Щороку, з 1 по 12 серпня, Молодіжний Націоналістичний Конґрес (МНК) проводить молодіжний табір „Відвага ім. Івана Гавдиди“, який збирає молодь різного віку, щоб вишколити її в умовах значних фізичних навантажень. Цього року через втручання влади в проведення табору, який мав назву „Коловрат“ на Сумщині, організатори вимушені були змінити традиційне місце його проведення.

„На щастя, село Ковалівка, головою якого є націоналіст Юрій Бублик, гостинно прийняло молодь“, – розповів комендант табору Іван Кішка.

Після гутірок з мандрівництва та орієнтування відбувся практичний вимарш на 70 кілометрів. Молодь навчали колишній військовослужбовець Віктор Стеблянко, священик Української Греко-Католицької Церкви о. Юрій, громадські діячі Олександер Солонтай та Леся Матвійчук, голова сільської ради Ю. Бублик, журналіст Микола Воробйов, голова МНК Сергій Кузан та інші.

Таборові дні наповнювалися змаганням з багатьма видами перешкод і закінчувалися вечірньою ватрою.

Проведенню табору сприяли мистецька аґенція „Наш формат“, Злучений Український Американський Допомоговий Комітет, Ліґа Українців Канади та інші спонзори.

Таборовики під час теоретичних занять.

Переклад Святого...

(Закінчення зі стор. 6)

ня соборне, – на подобу перекладу колеґії 72 вчених євреїв і греків.

Щоб опрацювати „офіційний“ текст Біблії для всього українського народу, потрібно зусилля працівників Церков Православної, Католицької, протестантських спільнот, навіть єврейської та грецької.

Готові ми подумати про це?

Вінніпеґ,
Манітоба

„Чорноморська Січ“ стала переможцем плавацьких змагань УСЦАК-

КЕРГОНКСОН, Ню-Йорк. – Згідно з піввіковою традицією, цьогорічні плавацькі змагання Української Спортової Централі Америки і Канади (УСЦАК) відбулися в першому дні свята Дня Праці, цим разом 1 вересня.

Теж традиційно, офіційне відкриття відбулося на плятформі басейну Союзівки, в ньому взяли участь провідні репрезентанти УСЦАК, Українського Народного Союзу, Карпатського Лещетарського Клюбу і, певна річ, – молодечі організації, плавацькі дружини яких приїхали на змагання: УСВТ „Чорноморська Січ“, окремі осередки Спілки Української Молоді східньої Америки, члени Пласту з кількох станиць Америки і Канади.

Основну кількість становила плавацька дружина „Чорноморської Січі“, яка з усіх 30 учасників начислювала 18 юначок і юнаків.

Плавацькі і тенісові змагання офіційно відкрив ланковий тенісу УСЦАК Юрій Савчак, привітавши усіх змагунів обидвох ділянок спорту, як теж присутніх репрезентантів організацій та численних глядачів.

Від проводу плавацьких змагань привітав усіх присутніх англійською мовою суддя і стартер змагань Роман Гірняк, від УНСоюзу вітання виголосила член Екзекутиви Рома Лісович, привітом від УСЦАК закінчив програму відкриття голова Іриней Ісаїв, після чого прозвучали державні гимни України, Америки і Канади.

Опісля ланкова плавання УСЦАК Марійка Бокало почала викликати плаваків до змагових запливів. Першими почали змаги наймолодші вікові групи.

Провідниця змагань – Марійка Бокало, секретарі – Таїса Бокало, Анджеліна Козак. Стартер – Роман Гірняк, судді – Христя Пітерс, Никола Процюк. Часові: Юрко Оришкевич, Мирон Олесницький, Адріян Шпинда, Наталя Свидоренко (Джірарді), Петро Процюк.

Омелян Твардовський

Плавацька дружина „Чорноморської Січі“, що здобула Трофей УНСоюзу у дружиновому чемпіонаті УСЦАК.

Ієрархія, духівництво і вірні
Української Автокефальної Православної Церкви – Поза Україною (КП)
мають честь просити ваших молитов і вашої присутності
у День Другої Покрови,
20 го і 21го Жовтня 2012 р. святкуючи

70 Ювілей Єпископату 1942 р.,

відзначуючи життя і працю

Патриярха Київського и Всієї Русі-України МСТИСЛАВА I,

Митрополита Київського і Всієї України ГРИГОРІЯ IV

Архієпископа Мінського і Всієї Білорусі БАПЦ СЕРГІЯ,

всіх ієрархів, священиків, дияконів, піддияконів, паламарів, дяків, церковнослужителів, хористів, членів Церковних Рад, Братств, Сестрицтв, Церковних Організацій і всіх хрещених вірних
Української і Білоруської Автокефальних Православних Церков
живих чи спочилих у Господі,
підчас Всенічної Служби о 5 годині ввечері 20го Жовтня 2012р.,
Святій Літургії о 10 годині ранку 21го Жовтня 2012 р.,
і підчас прийому о 4 годині пополудні з оглядом історичних фотографій.

Літургійні правила:
Кафедральний Собор Св. Стефана
1881 Pearl Rd.
Brunswick, Ohio, USA

Всіх ієрархи, священики, диякони, піддиякони, піддиякони, паламарі, дяки, церковнослужител з різних юрисдикцій, що походять від єпископату 1942 року року запрошуються до служіння.

НЕ передбачений Банкет.
Прийом:
Нижній зал Собору Св. Стефана:
4 година пополудні 21го Жовтня2012р.
Вірні можуть бути у національних одежах.

Будь ласка попередньо зареєструйтесь у Канцелярії за телефоном: (713) 645-3300
Колір риз для служіння духівництва і церковнослужителів синій і/ або золотий

Попередньо зареєстрованим **СПІВЦЯМ** будуть надані музичні ноти.

Висліди змагань:

ХЛОПЦІ ВІКОМ 10 РОКІВ 25 м ВІЛЬНИМ СТИЛЕМ:
1. Шон Кей („Ч. Січ“) – 16.57; 2. Захарій Непогода (Пласт) – 17.00; 3. Християн Петренко („Ч. Січ“) – 24.11.
50 м вільним стилем: 1. Шон Кей – 37.06; 2. Християн Петренко – 57.82.
25 м грудним стилем: 1. Захарій Непогода – 23.63.
Мішана естафета 4x25 м „Ч. Січ“-Пласт (Лев Гоцко, Шон Кей, Християн Петренко, Захарій Непогода) – 1:21.12.
ДІВЧАТА ВІКОМ 10 РОКІВ І НИЖЧЕ:
1. Мая Науменко (Пласт) – 15.22 (рекорд УСЦАК); 2. Андрея Непоранна (СУМ) – 17.59; 3. Ева Ковалюк (Пласт) – 20.03.
50 м вільним стилем: 1. Андрея Непоранна – 39.06; 2. Наталка Кей („Ч. Січ“) – 51.59; 3. Александра Ноженко („Ч. Січ“) – 53.36.
25 м горілиць: 1. Ева Ковалюк – 22.05; 2. Сесілія Кей („Ч. Січ“) – 23.05; 3. Юлія Лукачук (СУМ) – 24.14.
25 м грудним стилем: 1. Мая Науменко – 20.68. 2. Андрея Непоранна – 22.59. 3. Александра Ноженко – 29.31.
25 м „метеликом“: 1. Мая Науменко – 17.19; 2. Ева Ковалюк – 23.02; 3. Наталія Кей – 27.87.
Мішана естафета 4x25 м Ч.1 Пласт-СУМ (Ева Ковалюк, Алекса Ковалюк, Мая Науменко, Юля Лукачук) – 1:24.25.
Мішана естафета Ч. 2 „Ч. Січ“-СУМ (Александра Ноженко, Сесіля Кей, Наталія Кей) – 1:36.59.
ХЛОПЦІ ВІКОМ 11-12 РОКІВ:
25 м вільним стилем: 1. Микола Ткаченко (СУМ) – 18.43.
50 м вільним стилем: 1. Микола Непоранний (СУМ) – 30.84; 2. Лев Гоцко („Ч. Січ“) – 19.93; 3. Айден Кей („Ч. Січ“) – 21.63.
25 м. горілиць: 1. Микола Непоранний – 16.93; 2. Лев Гоцко – 19.93; 3. Айден Кей – 21.63.
25 м грудним стилем: 1. Микола Непоранний – 18.38; 2. Айден Кей – 23.34; 3. Роман Горліят – („Ч. Січ“) – 25.85.
25 м „метеликом“: 1. Лев Гоцко – 14.43; 2. Айден Кей – 18.18.
Мішана естафета 4x25 м „Ч. Січ“-СУМ (Айден Кей, Софія Поліщук, Микола Непоранний, Микола Ткаченко) – 1:08.73.
ДІВЧАТА ВІКОМ 11-12 РОКІВ:
25 м вільним стилем: 1. Софія Коцур (СУМ) – 21.36; 2. Наталія Кей („Ч. Січ“)) 21.90; 3. Сесілія Кей („Ч. Січ“) – 25.57.
25 м. горілиць: 1. Софія Поліщук („Ч. Січ“) – 19.65; 2. Софія Коцур – 23.73.
25 м грудним стилем: 1. Софія Поліщук – 20.59.
25 м „метеликом“: 1. Софія Поліщук – 19.53.
ХЛОПЦІ ВІКОМ 13-14 РОКІВ
100 м змінним стилем: 1. Олесь Поліщук („Ч. Січ“) – 1:23.93.
50 м вільним стилем: 1. Данило Лукачук (СУМ) – 32.89; 2. Роман Корнят („Ч. Січ“) 52.19.
100 м вільним стилем: 1. Олесь Поліщук – 1:17.19
50 м горілиць: 1. Данило Лукачук – 37.
50 м грудним стилем: 1. Олесь Поліщук – 40.97.
Мішана естафета 4x50 м „Ч. Січ“-СУМ (Роман Корнят, Софія Поліщук, Олесь Поліщук, Данило Лукачук) – 2:39.88.
ДІВЧАТА ВІКОМ 13-14 РОКІВ:.
100 м змінним стилем: 1. Ніна Оришкевич (Пласт) – 1:17.15; 2. Александра Кей („Ч. Січ“) – 1:24.75; 3. Аріяна Санторе („Ч. Січ“) – 1:27.37.
50 м вільним стилем: 1. Ніна Оришкевич – 29.85; 2. Олена Коцур (СУМ) – 33.95; 3. Емілія Шпинда (СУМ) – 33.96.
100 м вільним стилем: 1. Александра Кей – 1:17.22; 2. Олена Коцур – 1:17.44.
50 м горілиць: 1. Александра Кей – 33.75; 2. Емілія Шпинда – 39.50; 3. Аріяна Санторе – 39.58.
50 м грудним: 1. Оксана Корніят – 51.53.
Мішана естафета 4x50 м СУМ-Пласт (Ніна Оришкевич, Софія Коцур, Емілія Шпинда, Олена Коцур) – 2:32.66.
ХЛОПЦІ ВІКОМ 15 РОКІВ І ВИЩЕ:
100 м змінним стилем: 1. Павло Козак – 1:13.73; 2. Стефан Олесницький – 1:17.64; 3. Данило Санторе (усі три з „Ч. Січі“) – 1:20.12.
50 м вільним стилем: 1. Дарик Свидоренко („Ч. Січ“) – 28.34; 2. Стефан Олесницький – 29.43; 3. Данило Санторе – 31.50.
100 м вільним стилем: 1. Павло Козак – 1:07.09.
50 м горілиць: 1. Стефан Олесницький – 35.55; 2. Дарик Свидоренко – 37.75.
50 м грудним стилем: 1. Павло Козак – 39.87; 2. Тарас Петренко („Ч. Січ“) – 44.91.
50 м „метеликом“: 1. Дарик Свидоренко – 32.63; 2. Данило Санторе – 34.05.
Естафета 4x50 м змінним стилем „Ч. Січ“ (Данило Санторе, Дарик Свидоренко, Стефан Олесницький, Павло Козак) – 2:02.21.
ДІВЧАТА ВІКОМ 15 РОКІВ І ВИЩЕ:
100 м змінним стилем: 1. Катерина Ноженко („Ч. Січ“) – 1:37.91.
100 м вільним стилем: 1. Катерина Ноженко – 1:29.07.
50 м грудним стилем: 1. Катерина Ноженко – 50.00.
Естафета 4x50 м вільним стилем „Ч. Січ“ (Катерина Ноженко, Аріяна Санторе, Александра Кей, Софія Поліщук) – 2:26.37.

КІНЦЕВА ТАБЕЛЯ ПЛАВАЦЬКОГО ЧЕМПІОНАТУ УСЦАК-1012
1. „Чорноморська Січ“ – 208 точок
2. Збірна СУМ-А – 81
3. Збірна Пласту – Америки і Канади – 57

УКРАЇНА І СВІТ

У Новомиргороді буде українська мова

Світлана Орел

НОВОМИРГОРОД, Кіровоградська область. – Коли на черговій сесії міської ради поставили питання про реґіональну мову, результат виявився несподіваним для самих же реґіоналів. Після нетривалих дебатів депутати ухвалили звернення, в якому сказано: „Спираючись на 10-ту статтю Конституції України, заявляємо, що єдиною державною мовою в нашій країні є і буде українська, а на території Новомиргородської міської ради не діятиме закон „Про засади державної мовної політики".

Депутати вирішили також надіслати аналогічне звернення до Кіровоградської обласної ради та прийняли окрему ухвалу про ведення діловодства у місті українською мовою.

Цікаво, що ці рішення усі депутати, які були присутні на сесії, і реґіонали, і комуністи, підтримали одноголосно.

„Коли постало це питання, – розповів голова міста Яків Немировський, – я відразу попросив депутатів звернути увагу, чи є у нас випадки утисків російської чи якоїсь іншої мови, й усі згодились, що немає. Тому й прийняли таке рішення, а те, що реґіонали за нього голосували, то, мабуть, чим ближче депутат до людей, тим більше має совісті".

Відзначили 140-річчя Богдана Лепкого

Тетяна Будар

БЕРЕЖАНИ, Тернопільська область. – 2 вересня у дворику міської ратуші відбулася презентація книги Богдана Лепкого „Сотниківна" та зустріч з її упорядниками, лавреатами премії ім. Братів Лепких науковцем Надією Білик і письменником Богданом Мельничуком, організована музеєм Б. Лепкого до 140-річчя від дня його народження.

Тут же демонструвалась і виставка „Повість Б. Лепкого „Сотниківна" та її видання в різні роки". Увагу привертала раритетна „Сотниківна", видана у Львові далекого 1927 року видавництвом „Червона калина" в друкарні Отців-василіян.

Цього року книгу видало тернопільське видавництво „Навчальна книга – Богдан". На презентації виступили солістка народного аматорського хору „Просвіта" Лілія Слободна, учасниці фолкльорного театру „Взори" Інеса Хоптяк та Олена Іванова.

Завершилось свято покладенням квітів до пам'ятника Б. Лепкому і виконанням відомої на весь світ пісні „Журавлі" на його слова.

Учасники свята біля пам'ятника Богданові Лепкому. (Фото: Тетяна Будар)

Презентація книги заокеанських авторів

Поліна Полякова

ДНІПРОПЕТРОВСЬК. – Презентація книги „Християнська сторінка", яку підготували до видання автори однойменної рубрики щомісячника „Бористен" почесний доктор теології Острозької академії Леонід Якобчук та редактор „Свободи" Левко Хмельковський, відбулася 19 липня в Гетьманській залі Палацу студентів в Дніпропетровську.

Представники інтеліґенції – освітяни, письменники, правозахисники та духовенство різних конфесій – мали можливість обмінятися думками з приводу видавничої новинки та, користуючись нагодою, налагодити ділові контакти.

У новітні часи спостерігається в суспільстві занепад духовности і моральних принципів, нестабільність політичної ситуації в Україні, економічні проблеми. У таких умовах люди починають хвилюватися про своє майбутнє. Закономірні явища взаємозалежности духовности і сьогодення розглянули у своїй книзі автори, які вже понад 15 років провадять рубрику „Християнська сторінка" у часописі „Бористен". До збірника з однойменною назвою увійшли найяскравіші бесіди за останні п'ять років.

Протягом заходу, що тривав майже дві години, центральною

(Закінчення на стор. 17)

Новий собор – окраса Коломиї

Під час урочистого освячення собору Преображення Господнього у Коломиї. (Фото: Михайло Михайлинин)

Михайло Михайлинин

КОЛОМИЯ, Івано-Франківська область. –19 серпня, на храмове свято Преображення Господнє, старовинне прикарпатське місто Коломия гостинно вітало предвічними мелодіями трембіт, запашним короваєм почесних гостей і мешканців, від найстаршого до наймолодшого, біля нового катедрального собору Преображення Господнього.

Ця святиня стане серцем Коломийсько-Чернівецької Єпархії Української Греко-Католицької Церкви, активним духовним центром не лише для коломиян, але й для мешканців навколишніх міст і сіл, для численних туристів.

Новий храм чудово доповнює ансамбль архітектурних споруд на вулиці Театральній, адже поруч – дитяча музична школа, Палац культури, Музей Гуцульщини і Покуття.

Будівництво собору розпочато у 1998 році першим правлячим архиєреєм Єпископом Павлом Василиком. Всередині храм розписаний братом уже покійного Владики – Романом Василиком, який завідує катедрою сакрального мистецтва Львівської національної академії мистецтв.

Двоярусний собор може одночасно вмістити кілька тисяч віруючих. Зі стін храму можна прочитати цілу історію Церкви, починаючи від земного життя Ісуса Христа, до мучеників XX ст.

Чин освячення нового собору здійснили Глава УГКЦ Патріярх Святослав (Шевчук), Апостольський нунцій в Україні Архиєпископ Томас

(Закінчення на стор. 16)

ПОСТАТІ

Григорій Нудьга був оберегом української пісні

Ярослав Стех

Український письменник, фольклорист, літературознавець, історик української літератури і вникливий дослідник пісенного мистецтва Григорій Нудьга передбачав долю і недолю свого народу. Він народився 21 січня 1913 році в селі Артюхівка на Полтавщині. Початкову освіту здобув у рідному селі, далі навчався у семирічній трудовій школі сусіднього села, в 1931 році закінчив педагогічний технікум і почав працювати учителем в Артюхівці. Восени 1933 року вступив на філологічний факультет Харківського університету, згодом перейшов до Київського, який закінчив у 1938 році.

Деякий час Г. Нудьга працював у Полтаві викладачем педагогічного інституту, звідки 1941 року пішов на фронт, потрапив в німецьке оточення, опинився у таборі для військовополонених і в тюрмі. Вирвавшись з неволі, поневірявся на окупованій території. В 1944 році знову потрапив до Червоної армії, але незабаром був відкликаний на наукову роботу у Львівське відділення Інституту літератури Академії Наук України.

10 травня 1945 року, напередодні захисту кандидатської дисертації, його арештували і засудили на 10 років позбавлення волі та на п’ять років обмеження громадянських прав з конфіскацією майна – за стандартним звинуваченням в „антирадянській агітації“. Ув’язнення відбував у системі таборів „Дальстрой“ біля Верхоянська в Росії.

У 1951 році був звільнений і працював обліковцем на швейній фабриці. Щойно після смерти Йосифа Сталіна домігся зняття судимости й обмеження в правах. 1955 року оселився у Львові, працював у редакції журналу „Жовтень“ (тепер „Дзвін“). І тут в 1956 році захистив кандидатську дисертацію на тему „Пісні українських поетів першої половини XIX ст. і народні переробки їх“. Г. Нудьга досліджував переважно взаємозв’язки між українським пісенним фольклором і українською літературою (давньою та новою). Мав численні наукові праці, відомий як упорядник антологій і збірників.

Вчений уже своїми першими працями заявив про себе як про вдумливого, допитливого і високоцінного дослідника. Коли в 1944 році він приїхав до Львова на наукову працю, його зустріли як відому особу. Коло зацікавлень Г. Нудьги було надзвичайно широке. Він намагався ґрунтовно і систематично досліджувати увесь простір розвитку українського красного письменства – від давнини до сучасности. Розробка цієї теми увінчалась рядом розвідок та фундаментальним збірником „Пісні та романси українських поетів“, що вийшов у Києві трьома книжками (1956-1960).

Була також низка дослідницьких робіт до антологічних видань з солідними вступними статтями, максимально насиченим довідковим апаратом, бібліографією та коментарями. Це, зокрема, монографії „Пародія в українській літературі“ (1961) і „Українська баляда“ (1970), в яких вчений розгортає широкий погляд на ці жанри в українській літературі, простежує їх розвиток в історичному та теоретичному плянах. Часто він публікував маловідомі матеріяли та знахідки, наприклад, книгу „Листування запорожців з турецьким султаном“.

Могила Григорія Нудьги на Личаківському цвинтарі у Львові. (Фото: Вікіпедія)

Великого значення набули праці Г. Нудьги в галузі культури й освіти – розвідки про навчання українських студентів в університетах Европи XIV-XVIII ст., про існування письма на Русі ще до прийняття кириличної азбуки, про перший культурно-етнографічний опис України у книзі польського письменника Яна Ласіцького. Його науково-дослідницька спадщина викликала і викликає велике зацікавлення.

Слід підкреслити, що хоча в 1967 році офіційно Г. Нудьга був реабілітований, та, на жаль, ім’я вченого з „чорного списку“ не виводили, і це обмежувало його науково-дослідницьку роботу. КГБ продовжував постійний нагляд за ним. Незважаючи на великий творчий доробок і

(Закінчення на стор. 15)

Ролю світочів ми усвідомлюємо після їхньої смерти

Олександер Вівчарик

17 жовтня 2011 року помер Іван Любас, який був головою і засновником Всеукраїнської громадської організації „Товариство відродження української нації“. На скромну пенсію він об’їхав свого часу Україну, знайшов небайдужих українців, яких згуртував навколо себе. Він видавав гостру і безкомпромісну газету „Клич нації“, був великим трударем.

За кілька днів до смерти він мені зателефонував. Як виявилося, востаннє. Важко і довго, з посвистом дихав, а тоді сказав: „Олесю, запишіть, що я вам зараз скажу“.

Я приготувався, і він через силу сказав таке: „Останні хвилини життя онука генерал-хорунжого армії Української Народної Республіки, члена-кореспондента багатьох академій світу Ярослава Дашкевича були у Львові. Що він думав, коли сів на холодні плити міста? Геній української культури провів свої останні дні на холодних плитах Львова. Очевидно, що він, академік України, не думав про себе. Він сидів на холодних плитах і міркував. Він просто сидів, худенький, скоцюрблений і не думав про себе.

Тяжко говорити. Я не знаю, що ще додати. Я дав інформацію, а ви робіть, що хочете. Щасти вам!“.

Мій духовний наставник дещо перебільшив. Я не знав, що робити з його інформацією. Тож почав шукати більше відомостей про Я. Дашкевича. Читаючи про нього, сподівався зрозуміти, що хотів мені сказати І. Любас.

Я. Дашкевич народився 13 грудня 1926 року у Львові. І був він не онуком, а сином генерал-хорунжого армії УНР. Мати його – Олена Степанів – у минулому хорунжа і чотар Українських Січових Стрільців та Української Галицької Армії. Я. Дашкевич навчався у

(Закінчення на стор. 16)

Іван Любас. (Фото: Олександер Вівчарик)

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ“, серпень 2012 р.

250 дол.	Plast Tabir Ptashat-Soyuzivka	Kerhonkson, NY
100		Anonymous
50	Andrusjak, Maria	Warren, MI
	Bajlak, Anna	Mattituck, NY
40	Bardyn, Ihor	Toronto, ON, Canada
35	Czerwoniak, Jaroslaw & Katria	Little Falls, NJ
	Sygida, Natalia	East Hanover, NJ
25	Balynsky, George	Sea Girt, NJ
	Kaczor, Bohdan & Iwanna	New York, NY
	Kawka, Volodymyra	Drexel Hill, PA
	Martyniv, Mikhail	Chicago, IL
	Pasternak, Olga	Diamond Point, NY
	Prokopovych, Irynej	Calabasas, CA
20	Bluj, Lubomyra	Dearborn Heights, MI
	Chirovsky, Andriy	Tucson, AZ
	Koval, Halyna	East Hampton, MA
	Kryvutsky, Ivan & Marta	College Park, MD
	Mosijczuk, Askold	Clearwater, FL
	Porowskyj, Ostap	Cohoes, NY
15	Gamrat, Mychajlo	Montreal, QC, Canada
	Gromow, Alla	Utica, NY
	Hul, Julia	Trenton, NJ
	Kachala, Myroslaw & Marta	Woodland Park, NJ
	Koliszynskyj, Hryhorij	Chicago, IL
	Kopystianski, Jaroslaw	East Northport, NY
15 дол.	Krawczuk, Anna	Holmdel, NJ
	Kuzmiw, Danielle	Glen Burnie, MD
	Maruszczak, Ilko & Olga	Dearborn Heights, MI
	Mirchuk, Mykola	Livingston, NJ
	Oberyszyn, Jaroslaw	Jamaica, NY
	Olynyk, Stephen	Washington, DC
	Sawchuk, Iwan	Philadelphia, PA
	Smighelschi, Victor	Roselle, NJ
	Troschuk, Vera	Chicago, IL
	Tun, Walter	Wood Dale, IL
10 дол.	Barnych, Jozeph	Monterey Park, CA
	Blashkiv, Natalie	Cleveland, OH
	Bobylak, Helen	Clifton, NJ
	Dudynsky, Dmytro	Minneapolis, MN
	Hewko, Lubomyr	Clarkston, MI
	Hunze, Irene	Yonkers, NY
	Hursky, Petro	Cheltenham, PA
	Juzeniw, Roman & Marta	Princeton Jct., NJ
	Kopanycia, Makar	Trenton, NJ
	Kusiw, Olga	Port Charlotte, FL
	Kwitkowsky, Marta	Sterling Hts., MI
	Liszczynskyj, Joseph	Utica, NY
	Ludczak, Theodore	Elgin, IL
	Lushniak, Olga	Chicago, IL
	Matula, Olha	Potomac, MD
	Papiz, Olena	Warren, MI
	Penkalskyj, Maria	Philadelphia, PA
10 дол.	Rakoczy, Teodor	Cohoes, NY
	Sitka, William	West St. Paul, MN
	Stachniw, Helen	Voorhees, NJ
	Voychak, Roman	Cheektowaga, NY
5 дол.	Andruzyshyn, Lydia	Middle Village, NY
	Bucierka, John	Westfield, WI
	Bukacz, Mychajlo	Philadelphia, PA
	Cehelsky, George	Bethlehem, PA
	Chypak, Olha	Wayne, NJ
	Drebych, C.	Edison, NJ
	Hladkyj, Mykola	Ladysmith, WI
	Hrycyniak, Jerry	Freeport, IL
	Kotlar, John	New Windsor, MD
	Kowalchuk, Lydia	New Hope, PA
	Miakush, Mychailo	Ternopil Obl., Ukraine
	Ochotsky, Maria	Brick, NJ
	Ostapiuk, Evfrozyna	South Haven, MN
	Pastuszok, W.	Marcus Hook, PA
	Piekna, Natalia	New Haven, CT
	Staruschak, Frances	Welland, ON, Canada
	Tarasiuk, Stephan	Stratford, CT
	Tsiselska, Tamara	Hunter, NY
	Yurkewych, Maria	East Hanover, NJ
	Total:	**$1,380.00**

Щиро дякуємо всім за фінансову підтримку „Свободи“ – найстаршої української газети в світі.

ПЕРЕЖИТЕ І НЕЗАБУТЕ

Брехня колишнього наглядача

Василь Овсієнко

27-29 липня я з Олесем Шевченком відвідав до болю рідний табір ВС-389/36 у селі Кучино на Середньому Уралі, де нині діє Меморіяльний музей політичних репресій „Перм-36". Починаючи з 2005 року, до колишнього табору суворого режиму щороку приїздить до 10 тис. людей на міжнародні фестивалі „Пилорама". Тривають жваві дискусії на історичні й актуальні теми з участю колишніх політв´язнів, правозахисників, уповноважених з прав людини, політологів, журналістів і гостей.

Фестиваль називається „Пилорама", тому що головна його сцена встановлена на пилорамі, яка діяла в таборі до його закриття в 1987 році. Пермський „Меморіял" 1993 року заходився відновлювати останній в СРСР політичний табір. У нас в Україні чогось схожого нема.

Ми з О. Шевченком були запрошені як почесні гості. Брали участь у презентації двох книжок перекладів Василя Стуса на російську мову – Олександра Купрейченка та Марлени Рахліної – і диску його віршів у перекладах на російську мову „Цветок на камне". Їх начитали російські актори. Автор проєкту – Ольга Бойцова.

Довелося стати екскурсоводами: О. Шевченко – на зоні суворого режиму, де він провів шість років, а я – на зоні особливого (камерного) режиму, де теж відбув шість років серед таких „особливо небезпечних рецидивістів", як Іван Кандиба, Левко Лук'яненко, Юрій Литвин, Михайло Горинь, Валерій Марченко, Іван Сокульський, Микола Горбаль, Василь Курило, Семен Скалич (Покутник), Григорій Приходько, естонці Март Ніклус, Ен Тарто, литовці Вікторас Пяткус і Баліс Ґаяускас, латвієць Ґунар Астра, вірмени Азат Аршакян і Ашот Навасардян, росіяни Юрій Федоров, Леонід Бородін. Це відомі діячі правозахисних і національно-визвольних рухів, а після звільнення – депутати парляментів, громадські діячі. Як і в кожному радянському політичному таборі, українці становили половину чи й більшість „контингенту" при тому, що в СРСР ми становили лише 16 відс. населення.

Повернувшись з мандрів, дістав повідомлення від журналіста Вахтанґа Кіпіані, що колишній наглядач Володимир Курґузов у газеті „Арґументи і факти" звинувачує „Пилораму" у фальсифікації історії. Він заперечує, що в'язні страждали і потерпали від голоду. В. Курґузов нині – голова ради ветеранів сусідньої колонії ч. 35 (станція Всехсвятська). Він очолював службу наглядачів табору, був безпосереднім учасником подій 1972-1987 років. „З початку утворення колонії аж до виходу на пенсію я не просто керував контролерами, але й був членом військового трибуналу, – розповідає в газеті В. Курґузов. – Хто в нас відбував покарання? Це зрадники Батьківщини – нинішні герої: лісові брати, бандерівці, власівці. Це всебічно освічені люди, з великою підтримкою з-за кордону. Тому умови для себе вони створили ідеальні. Якщо говорити про 36-ий табір, то одягали їх там з голочки, а харчувалися вони краще від більшости населення країни. Чому? Тому що будь-який прокол адміністрації негайно віддавався луною „там" (за кордоном. – В.О.) і прилітав назад у вигляді всіляких комісій. Мова йшла не просто про жменьку людей, яких потрібно ізолювати, а про образ країни в цілому. Тому нас контролював особисто заступник обласного прокурора".

Про цей одяг пише Л. Лук'яненко в книжці своїх спогадів: „Стуса привезли в Кучинську в'язницю 12 грудня 1980 року і поселили в маленьку камеру на двох. Його, як водиться, роздягнули наголо, перетрусили уважно речі, забрали на додаткову перевірку всі папери, видали смугастий одяг і сказали одягатися. Він приміряв штани, а вони короткі. Накинув на себе куртку, а вона коротка й не закриває попереку, а рукави ледве закривають лікті. Скинув і просить видати довші відповідно до його зросту (його ріст був приблизно 180 сантиметрів). Черговий офіцер сказав, що іншого одягу не дадуть: „Не будемо ж ми в тюрмі тримати кравця, щоб підганяти одяг під кожного в'язня!".

В'язні виготовляли на верстатиках клеми для прасок. Ці клеми (ми казали „панельки") виготовляв і О. Шевченко на своїй суворій зоні. Михайло Горинь на особливій зоні щипцями прикріплював до них „сухарики". А решта в'язнів прикручували ґвинтиками ці панельки до шнура праски. 522 шнури за зміну. Не всі могли виконати норму. За невиконання норми належиться покарання: позбавлення побачення (одне на рік), посилки (одна на рік до п'яти кілограмів, але після відбуття половини терміну), карцер до 15 діб. О. Шевченко відсидів був 66 діб підряд – без перерви. У карцері гаряча страва дається один раз на дві доби, без цукру і тлущу, і 400 грамів хліба щодня.

Через наш табір особливого режиму перейшло від 1980 до 1987 року 53 в'язні. Загинули восьмеро: Андрій Турик (1982), Михайло Курка (1983), Іван Мамчич та Олекса

В колишньому таборі Кучино 28 липня зустрілися (зліва): Олесь Шевченко, латвійський журналіст Дайніс Ґрінвалдс, співробітниця музею Катя (прізвище невідоме), Василь Овсієнко, Іван Кукушкін – колишній наглядач.

Тихий (5 травня 1984), Юрій Литвин (4 вересня 1984), Валерій Марченко (7 жовтня 1984), Акпер Керімов (19 січня 1985), Василь Стус (4 вересня 1985). У сусідній зоні суворого режиму загинув Ішхан Мкртчян (24 квітня 1985). У Чистопольській тюрмі – Анатолій Марченко (8 грудня 1986).

В. Курґузов пише про Володимира Буковського і Натана Щаранського, які, за словами В. Курґузова, не хотіли працювати, а тільки шукали приводу для голодівки. Примусово годувати голодуючих в'язнів починали 18-22-ої доби. Івана Геля (ще в Мордовії) – на 32-гу добу, Анатолія Марченка в Чистопольській тюрмі – на 39-ту. Василь Стус помер у карцері на восьмий добі голодівки.

Щодо чистоти. В камері особливого режиму, де сиділо від двох до восьми в'язнів, „параша" (раковина) в кутку, нічим не відгороджена. Накривається шматком фанери. Звідси шлункові хвороби, кривавий геморой… Живемо в смороді.

І вода – іржава, у кварті виникає рудий осад на палець, зверху – тлуста плівка.

Як послухати В. Курґузова, то інформація запросто йшла з зони за кордон. Насправді текст писався на конденсаторному чи цигарковому папері, мікрописом, гострим олівцем. Папірець скручувався в трубку, обмотувався целофаном у кілька шарів, запаювався сірником. Робили продовгувату ампулу, яку ковтали. Вона виходила через добу чи півтори. З неї слід було зняти одну плівку і її ковтала на побаченні дружина чи мати, готові була ризикувати своєю свободою.

Але побачення могли перервати будь-коли. І рідко хто їх мав, ті побачення. Скажімо, Василь Стус за 12 років мав одне побачення в Мордовії і одне на Уралі. Відомі його записи „З таборового зошита" винесли литовці Б. Ґаяускас та Ірена Ґаяускене. 16 клаптів. У книжці вони займають 12 сторінок.

Згадує В. Курґузов наглядача Івана Кукушкіна. Був такий. І досі є. Я з ним мирно бесідував уперше 1995 року. Він відсидів чотири роки за бійку з іншим наглядачем, порозумнішав і на пропозицію директора музею Віктора Шмирова погодився працювати на відбудові табору, одночасно консультуючи, як і що там було влаштоване. Згодом був начальником охорони музею. Ось ми на знимку: Олесь Шевченко, латвійський журналіст Дайніс Ґрінвалдс, співробітниця музею Катя, Василь Овсієнко, Іван Кукушкін – колишній наглядач. Звільнили мене 21 серпня 1988 року. І за одну добу привезли з Уралу додому в Житомирську область, у рідне село Ставки (досі Леніно!). У літаку мені весь час сходило сонце… Та про це – у моїй книжці „Світло людей", яку можна знайти в Інтернеті.

На додаток – вірш Василя Стуса, написаний після першого арешту і адресований наглядачеві В. Курґузову.

Невже ти народився, чоловіче,
щоб зазирати в келію мою?
Невже твоє життя тебе не кличе?
Чи ти спізнав життєву путь свою
на цій безрадісній сумній роботі,
де все людською мукою взялось?
Ти все стоїш
в моїй тяжкій скорботі,
твоїм нещастям серце пойнялось
моє недужне.
Ти ж – за мене вдвоє нещасніший.
Я – сам. А ти – лиш тінь.
Я є добро, а ти – труха і тлінь,
а спільне в нас –
що в'язні ми обоє дверей обабоки.
Ти – там, я – тут.
Нас порізнили мури, як статут.

Григорій Нудьга...

(Продовження зі стор. 14)

поважний авторитет у науковому світі, йому так і не вдалося піднятися з посади молодшого наукового співробітника. Найкоротше про долю цього вченого сказав Ростислав Братунь: „Він працював за цілий інститут, а одержував менше за двірника".

З великим піднесенням Г. Нудьга сприйняв проголошення державної незалежности України. Зрушилася справа з публікацією того, що назбиралося у його архівах. Після збірки статтей „Слово і пісня" (1985) з'явилися одна за одною інші книжки. Г. Нудьга доводив, що українська пісня вчить любити рідну землю і народ, вчить поваги й делікатности у ставленні до загальнолюдських цінностей. У наш час українську пісню зневажають, витискають її з етеру – це загальнонаціональна розпука й катастрофа. Режим Віктора Януковича відроджує так званий „русский мир", оганьблює українську мову, не лише обмежує її в ужитку, але антиукраїнськими законами провадить її до повної деґрадації і знищення. Наукові праці Г. Нудьги становлять доказ високої культури українського народу, яка збагачувала й інші народи.

На початку 1993 року учений зазнав широкого пошанування – з почестями відзначено його 80-річчя. Але здоров'я і сили покидали його систематично. Перестало битися його серце 14 березня 1994 року. З великими почестями поховали Г. Нудьгу на Личаківському цвинтарі у Львові.

Після смерти вченого у Львівській організації Спілки письменників України було створено Фонд ім. Г. Нудьги, який займається вивченням його наукової спадщини, а також продовженням його справи – наукового дослідження образності української пісні. За сприяння Міжнародного фонду „Відродження" у 1997 році видано працю його життя – двотомну монографію „Українська дума і пісня у світі". Нехай добра пам'ять про нього в народі ніколи не гасне.

Торонто

Новий собор...

(Закінчення зі стор. 13)

Едвард Галіксон, при співучасті багатьох священиків та єпископів. Архиєпископ Т. Е. Галіксон українською мовою передав усім вірним єпархії вітання від Папи Бенедикта XVI.

Від Патріярха Української Православної Церкви Київського патріярхату Філарета привітання прочитав Єпископ УПЦ КП Іван Бойчук.

Правлячий Архиєрей Коломийсько-Чернівецької Єпархії УГКЦ Микола Сімкайло висловив молитовну вдячність всім жертводавцям нової святині. Доброчинці собору – це вся єпархіяльна громада, майже 240 тис. вірних, і також українська діяспора з-за кордону. Одним з жертводавців був великий Папа Іван Павло II під час своєї візити в Україну в червні 2001 року.

У своїй проповіді з нагоди посвячення собору Патріярх Святослав розкрив глибину свята Преображення Господнього, пов'язуючи події земного життя Ісуса Христа з сьогоденням.

Ролю світочів...

(Закінчення зі стор. 14)

Львові і Москві, але не був академіком. Лише 1994 року йому надали науковий ступінь доктора історичних наук на підставі докторської дисертації про стан і напрями джерелознавчих та історичних досліджень історії України, яку він захистив у формі доповіді.

Академічний статус залишився для Я. Дашкевича недосяжним. Дві його спроби кандидувати у члени-кореспонденти Академії Наук України вже за часів незалежности виявилися невдалими, оскільки, як зазначає історик Ігор Гирич, „для Національної Академії Наук України Я. Дашкевич завжди був і буде непевною людиною, як і для тих органів, що десятиріччями переслідували його як „антисоветчика". Очевидно, як вважає кандидат історичних наук Андрій Портнов, академічний офіціоз вирішив, що для нього вигідніше тримати цього „єретика зі стажем" поза вузьким гроном привілейованих гуманітаріїв.

Водночас Я. Дашкевич – автор понад тисячі наукових праць. Він був одним з небагатьох українських істориків, котрих знають у світі, одним з засновників Центру досліджень визвольного руху, членом наглядової ради Національного музею-меморіялу жертв окупаційних режимів „Тюрма на Лонцького".

Про Я. Дашкевича ще за життя говорили або добре, або мовчали. Може тому, що для більшости свідомих українців він був не лише світилом української науки, але й символом чистоти любови до України та жертовности задля її становлення та процвітання, моральним авторитетом, як для Росії – Андрій Сахаров.

„Україні зараз бракує людей, яких без жодних застережень можна назвати моральними авторитетами, – саме такою людиною і був Ярослав Дашкевич", – говорив під час похорону видатного українця відомий історик Володимир В'ятрович.

Чим більше я дізнавався про Я. Дашкевича, тим більше розумів І. Любаса, який теж в останні роки свого життя пережив чимало ударів долі, але продовжував працювати задля України. Для нас він також був символом незламности і моральним авторитетом… Він народився у селі Волосянка 20 квітня 1935 року. Тепер це Сколівський район Львівської области. Батько І. Любаса пішов на фронт, щоб врятувати сім'ю від виселення до Сибіру, і загинув на війні. Та дружину фронтовика все одно вислали, а сина віддали до інтернату. Потім працював на молокозаводах, шахтах і скрізь бачив одне: бідність, лицемірство влади, занепад моралі.

Не дивно, що йому дуже запраглося створити свій, чистий, український світ. Закінчив власною громадською організацією, яку думав перетворити в партію. Він жив Україною і помер з думками про її краще майбутнє. Йому бракувало однодумців. Напевне, тому таким близьким був саме Я. Дашкевич.

Обидва назавжди залишаться в пам'яті тих, хто їх знав, як людей чину, приклад для наслідування.

Сміла,
Полтавська область

Пам'яті Богдана Барабаша

23 червня в Ню-Йорку помер, на 90-му році життя, після тривалої хвороби, вірний син України і активний член української громади св. п. Богдан Барабаш. Він народився 1 січня 1923 року в селі Конюхів на Стрийщині.

Друга світова війна розвіяла всю родину Барабашів. Батько Григорій Барабаш був заарештований в серпні 1944 року і страждав 15 років в сталінських таборах. Мати Евфемія через п'ять років після вивезення в Краснодарський край самовільно покинула місце виселення і разом з найменшою дочкою Оксаною переховувалась в різних місцях. Оксана у свої 14 років пізнала непосильну сибірську працю, недоїдання і холод. Брат Юрко взяв в руки зброю і загинув героєм на рідній землі в 1946 році.

Найдалі відлетіли від рідного гнізда брати Мирон і Богдан, які опинилися в Мюнхені, де закінчили Український економічний інститут (Мирон студіював аґрономію, а Богдан – економіку). Відтак виїхали до США. М. Барабаш жив в Торонто, а Б. Барабаш – у Вініпеґу, де був головою Осередку Спілки Української Молоді, провадив кооперативну книгарню „Надія". Згодом він теж переїхав до Торонто, а звідти – до Ню-Йорку, де працював у міському уряді економістом. Він був також співробітником Фундації Українського Вільного Університету в Ню-Йорку.

Крім цього, створив власне підприємство імпортованих українських мистецьких виробів „Гуцулка". Багато уваги приділяв допомозі сестрам в Україні, які побудували власні хати, спорудили пам'ятники на могилах родичів.

Б. Барабаш також щедро допомагав громадам в Україні, наприклад, ходорівчанам під час облаштування Майдану Незалежности, церковній громаді в Конюхові, а також студентській молоді. Постійно діючі фундації Б. Барабаша створені у філії (колеґіюму) Києво-Могилянської академії у Стрию при гімназії ім. Андрея Шептицького, Національному університеті ім. Івана Франка та Українському Католицькому Університеті у Львові. Перша фундація – освітня, розрахована на розбудову навчальної структури. Дві інші спрямовані на фінансову підтримку студентів.

Вже на схилі років Б. Барабаш в Стрию, у 1997 році, одружився з Лесею, яка стала йому вірною дружиною і опікувалася ним аж до кінця життя. По приїзді до США Леся Барабаш увійшла до 1-го Відділу Союзу Українок Америки і посідала різні пости в Окружній управі СУА Ню-Йорку.

Похорон Б. Барабаша відбувся в церкві св. Юра в Ню-Йорку, а відтак – на українському цвинтарі св. Духа.

Товариш Б. Барабаша з студентських років в Мюнхені Богдан Качор на прощанні говорив про нього як про людину, яка жила не лише для себе, родини, але й постійно спонзорувала українську науку.

Вічна Йому пам'ять!

Лідія Слиж,
членка 64-го Відділу СУА

Св. п. Богдан Барабаш

Презентація книги...

(Закінчення зі стор. 13)

думкою було те, що „ми маємо повернутись до своїх витоків, щоб мати світле майбутнє". Саме для цього була надрукована збірка, яку найближчим часом зможуть побачити в бібліотеках не тільки школярі та студенти, але й інші мешканці реґіону.

Провідник імпрези, декан історичного факультету Дніпропетровського національного університету ім. Олеся Гончара Сергій Світленко, зазначив, що у наш час молодь дезорієнтована, тому саме християнські бесіди можуть скерувати нове покоління у правильному напрямку.

Шеф-редактор щомісячника „Бористен" Фідель Сухоніс зауважив, що християнство стало основою европейської цивілізації. Наразі Европа втратила свої принципи, що викликало багато різноманітних проблем. „Я помітив, що віруючим людям легше й краще жити", – зазначив журналіст.

Письменник, автор шести опублікованих романів Ярослав Трінчук запропонував духовенству бути більш відкритими для людей та ініціювати діялог між Церквою та суспільством, якого наразі бракує в Україні.

Практика показує, що юнаки та дівчата, які будують своє життя на засадах Біблії, є більш щасливими: вони мають вдалий шлюб, гармонійне сімейне життя, впевненість у майбутньому, здатність реалізувати себе як особистість. Тож треба, відкинувши суперечки, об'єднатися задля майбутнього наших дітей, яке буде базуватись на духовності.

* * *

Книжку „Християнська сторінка" можна придбати за 15 дол. (поштові витрати включені, звернувшись на адресу: Leonid Jakobczuk, 928 Potter Ave., Union, NJ 07083.

Оновлена статистика...

(Закінчення зі стор. 5)

Веб-сайт забезпечує ефективний спосіб пошуку об'єктивних статистичних інформацій про українців у США, наприклад: скільки українців є в тому чи іншому штаті або місті, за віком та статтю; як розподіляються українці у США за мовною ознакою; яке географічне розміщення українців у штаті; скільки іміґрантів, представників різних іміґраційних хвиль є в тому чи іншому штаті або місті; яка кількість іміґрантів, представників „четвертої хвилі", є у тому чи іншому штаті або метрополії; скільки дітей-сиріт з України адоптували громадяни США; скільки українців виграли іміґраційну візу за програмою „Зелена картка".

Всі дані, представлені на нашій веб-сторінці, повністю доступні і на вашому „смартфоні".

Запрошуємо усіх зацікавлених осіб відвідати наш веб-сайт. Ми будемо вдячні за ваші відгуки, поради та критичні зауваження щодо оформлення веб-сторінки, представлених там даних і наших публікацій. Ви можете запропонувати, які теми варто опрацьовувати та представити в Інтернеті. Сподіваємося, що українські громади та керівники організацій знайдуть наші інформації корисними для своєї праці і плянування майбутньої діяльности. Для подальшої праці Центру демографічних досліджень ми потребуємо вашої співучасти та підтримки.

Будемо вдячні за пожертви, які просимо надсилати на адресу Наукового Товариства ім. Шевченка в Америці, зазначивши про їх призначення для „Центру демографічних досліджень" Shevchenko Scientific Society, 63 Fourth Ave., New York, NY, 10003; Тел.: (212) 254-5130; е-пошта: olehw@aol.com або info@shevchenko.org.

Олег Воловина – демограф, котрий спеціялізується на дослідженні української діяспори в США та Канаді, директор Центру демографічних та соціяльно-економічних досліджень українців в США.

Василь Лопух – економіст та екзекутивний голова Дослідного центру.

Ділимося сумною вісткою що 11 серпня 2012 року,
відійшла спокійно у вічність

св. п.

Олена "Дьодя" Гентиш Брехун

з дому Струтинська

нар. 9 липня 1926 року в селі Ракубути в Західній Україні.

В 1949 році приїхала з чоловіком св. п. Володимиром Гентишом і сином св. п. Романом до Ню-Йорку, де уділялася в українській громаді як довголітна членка Союзу Українок Америки і працювала у "Свободі." Завершила життя в Акроні, Огайо, де жила з другим чоловіком св. п. Романом Брехуном.

Парастас відбудеться в суботу, 6 жовтня, о годині 11-ій ранку в Українській католицькій церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж.

У глибокому смутку залишилися:
брат - Юрій Струтинський з дружиною Наталкою і синами
невістка - Хризанта Гентиш
внуки - Леся Літепло з мужем Василем
- Даньо Гентиш з дружиною Христею
- Ксеня Гентиш
та ближча і дальша родина в Америці і Україні.

Вічна Їй пам'ять!

В другу болючу річницю
відходу у вічність

св. п.

Анатолія Фалька

була відправлена Служба Божа
в неділю, 2 вересня 2012 року
в Українській православній церкві Святої Трійці – Київського патріярхату, 99 York St, Bridgeport, CT,
у супроводі о. Олександра Двініятина.

У глибокому смутку залишились:
дружина - Надія
син -Володимир з дружиною Каті
дочка - Людмила
внуки - Наталія, Катруся, Стефанія, Мелянія
правнучок - Бенджемен

Вічна Анатолієві пам'ять!

Ділимося сумною вісткою що
в понеділок, 24 вересня 2012 року,
в околиці Ню-Йорку відійшла у вічність
Дружина, Мама і Бабуся

св. п.

Галина Касіян-Гаєцька

з дому Слободян
(1949 – 2012)

Покійна походила з с. Добровлян, Заліщицького р-ну, Тернопільської обл., нар. 18 вересня 1949 року в сім'ї Марії і Михайла Слободянів. Закінчила україністику у Львівському університеті, викладала українську літературу в середній школі у Львові понад 20 років. З Петром Касіяном мала двох синів, Ігоря і Віталія. Виїхала до Ню-Йорку на працю в 1996 році. Деякій час вчила в Школі українознаства в Ню-Йорку, належала до парафії Покрови в Озон-Парку, де довгі роки провадила хором. В США вийшла заміж за проф. Юрія Гаєцького. Померла після тяжкої і довгої недуги.

Панахида була відправлена у вівторок, 25 вересня 2012 року, в Похоронному заведенні Петра Яреми у Ню-Йорку. Тлінні останки будуть перевезені до Львова.

Залишила у смутку:
маму - Марію Слободян
мужа - Юрія Гаєцького
синів - Ігоря і Віталія Касіянів з родинами
сестру - Лесю Бачинську
та ближчу і дальшу родину Гаєцьких і Бачинських в США й Україні.

Вічна Їй пам'ять!

В минулому році у вересні
відійшов у вічність

св. п.

Остап Держко

інженер-хемік,
народжений в Стрию, Україна.
Великий український патріот.
Глибоко переживав всі невдачі
рідного краю, а радів його успіхами.
Був чесною і вартісною людиною,
моїм довголітнім приятелем і другом.

Молитви за покійного Остапа
просить Віра Шершень.

Вічна Йому пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що 14-го вересня 2012 р.
несподівано відійшов у вічність
наш найдорожчий муж, тато і дідо

св. п.

Степан Дупляк

народжений 23-го листопада 1940 р.
в Рудавці, сяніцького повіту, Лемківщина, Західня Україна

Парастас був відслужений 17-го вересня в похоронному заведенні Marrocco Memorial Chapel в Кліфтон, Н.Дж.

Похоронні відправи відбулися в Українській Католицькій Церкві св. Миколая в Пассейку, Н.Дж., а опісля на цвинтарі св. Духа в Гемптонбурґу, Н. Й., де Покійний спочив Вічним Сном.

У глибокому смутку залишилися:

дружина - Марійка
доні - Сузанна з чоловіком Михайлом Скала
- Рома з чоловіком Михайлом Перебзак
внуки - Адріян, Вікторія, Меланія і Михасик
брати і сестри - Анна Дідух, Михайло Дупляк, Микола Дупляк, Марійка Андрах і Галя Рось з родинами

Вічна Йому пам'ять!

Рада Директорів
Українського Інституту Америки

зі смутком повідомляє
що довголітній член та прихильник УІА

св. п.

д-р Теодозій Крупа

відійшов у вічність
в п'ятницю, 14 вересня 2012 року
у Ню-Джерзі.

Рада Директорів та усе членство УІА
висловлюють щирі співчуття родині Покійного.

Вічна Йому пам'ять!

У глибокому смутку повідомляємо наших приятелів і знайомих, що 2 вересня 2012 р. в Марґейт, Н. Дж., померла наша дорога Мама

св. п.

Анастазія Королів Сочинська

вдова по сл. п. д-рові Ростиславові.

Панахида відбулася в п'ятницю, 7 вересня,
в похоронному заведенні Петра Яреми в Ню-Йорку.

Похорон відбувся на цвинтарі св. Андрія Первозваного
в С. Бавнд-Бруку, Н. Дж.

Служба Божа у 40-ий день відходу у вічність відбудеться
в Катедрі св. Володимира, 160 W. 82nd St., New York City,
14 жовтня 2012 р. о год. 10:30 ранку.

У смутку залишається родина:

син – Ярослав з дітьми Анною і Михайлом
доньки – Лада і Ілона з чоловіком Петром Шиприкевичем

Вічна Їй пам'ять!

З невимовним смутком повідомляємо, що
1 вересня 2012 року, несподівано відійшов
у вічність на 64-му році життя наш
найдоржчий Син, Брат, Кузин та Вуйко

св. п.

Петро Роман Кальба

Покійний народився 8 липня1948 року в таборі Ельванген в Німеччині. Син св. п. Ірени, з дому Салук. Останнім часом проживав у Valparaiso, Indiana. Похоронні відправи відбулися в понеділок 10 вересня 2012 року в Церкві Св. Йосафата у Воррен, Мишиген, а відтак поховано на Цвинтарі Оливної Гори в Детройті, Мишиґен.

Залишилися в глибокому смутку:

батько - Мирослав з дружиною Марією
сестра - Віра Кальба з мужем Морісом Менделсоном
кузини - Ксеня Стасів зі синами Андрієм з родиною і Маркіяном
- Касіян Кальба з дружиною Пат із сином Михайлом і дочкою Сонтіною з родинами
- Марта Квітковська зі сином Адріяном з дружиною Олександрою
- Юрко Кальба з дружиною Сузан і дочкою Таїною
- Христина Вербовий з мужем Стефаном із сином Андрієм
- Адріян Салук з дружиною Христиною та родиною
- Марта Процінська з мужем Ігорем та родиною
та ближча і дальша родина в США, Україні, Канаді, Польщі і Аргентині.

Вічна Йому пам'ять!

Ділимося сумною вісткою що
15 вересня 2012 року, проживши 92 роки,
відійшла у вічність в Елмайра Гайтс, Н. Й.,

св. п.

Параскевія Костів

нар. 7 лютого 1920 року в м. Болотня, Україна, донька св.п. Василя Барана і Анни з дому Чопек.

Параскевія була довголітнім членом Української католицької церкви св. Миколая в Елмайра Гайтс, та Українського Народного Союзу. Брала провідну ролю у приготуванні традиційних українських страв на різні церковні та парафіяльні потреби. Глибоко відданої дружини, мами, бабусі і прабабусі Параскевії бракуватиме всім, хто знав та шанував її. Її тепло, чуйність для всіх, та мужність в житті були незабутнім прикладом родині.

Панахида та Заупокійна Служба Божа були відправлені у супроводі о. Роберта Бачу 18 вересня 2012 року в Українській католицькій церкві св. Миколая в Елмайра Гайтс, Н. Й. Тіло спочило на цвинтарі
св. Миколая в Елмайра Гайтс, Н. Й.

Залишилися у глубокому смутку:

муж - Василь, з котрим прожила 67 років
сини - Михайло з дружиною Кім,
- Роберт з дружиною Сандрою,
внуки - Michael W з дружиною Kim, Kristen з мужем Kyle Blackburn, Jessica з мужем Jon Reed, Robert J., Joseph M., Mathew S., та Katelyn M.
правнуки - Ellie, Alice Pauline, Charlottee, Lucas and Brady;
племінниця - Анна Баран
кузинка - Lorraine Davis

Пожертви в пам'ять покійної можна складати на Українську католицьку церкву св. Миколая в Елмайра Гайтс, Н. Й.

*„Ми кохатимемо Тебе, дорога мамо,
а потішує нас лише віра що, Ти спочиваєш у Бозі."*

Подбайте про Ваше
завтра вже сьогодні!
Відкрийте рахунок
IPA,
щоб забезпечити своє
майбутнє без турбот.
3.15% APY*